JAARVERSLAG 2003
INTERPOLIS N.V.

Terug op de weg omhoog

INHOUDSOPGAVE

KERNCIJFERS 1999 – 2003 4

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN 5

PERSONALIA 9

Gegevens leden raad van commissarissen 9

Gegevens leden hoofddirectie 10

VERSLAG VAN DE DIRECTIE 11

Ambitie 11

Businessplan 2004-2007 12

Politiek 13

Medewerkerstevredenheidsonderzoek 13

Klanttevredenheidsonderzoek 13

Maatschappelijk verantwoord ondernemen 14

Adviescolleges 15

Financieel 17

Beleggingen 19

GANG VAN ZAKEN PER MARKTORGANISATIE 21

Pensioenen 23

Mens & Werk 25

Leven Particulier 27

Schade Particulier 29

Schade Bedrijven 31

Terug op de weg omhoog 32

VOORSTEL AAN DE AANDEELHOUDERS 33

GECONSOLIDEERDE BALANS OP 31 DECEMBER 36

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 38

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 42

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING 43

Algemeen 43

Specificaties en toelichtingen op de geconsolideerde balans 48

Specificaties en toelichtingen op de geconsolideerde winst- en verliesrekening 58

VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS OP 31 DECEMBER 66

VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING 67

TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING 68

OVERIGE GEGEVENS 72

KERNCIJFERS 1999 – 2003

(in miljoenen euro's)

	2003	2002	2001	2000	1999
OMZET					
Schadeverzekeringen[1]	**1.278**	**1.192**	1.085	962	883
Herverzekeringen	**179**	**308**	240	223	180
Individuele levensverzekeringen	**2.213**	**1.967**	2.280	2.081	1.686
Collectieve pensioenverzekeringen	**223**	**194**	321	151	118
Brutopremies	**3.893**	**3.661**	3.926	3.417	2.867
Pensioenservices	**118**	**86**	81	16	-
Arbo- en reïntegratie	**128**	**119**	103	31	-
Overige activiteiten	**33**	**37**	39	13	15
Beleggingsopbrengsten (direct)	**813**	**778**	757	693	650
	4.985	**4.681**	**4.906**	**4.170**	**3.532**
RESULTAAT NA BELASTING	**149**	**-67**	145	157	113
EIGEN VERMOGEN	**1.317**	**1.167**	1.409	1.523	1.597
BEHEERD VERMOGEN					
Voor risico van groepsmaatschappijen	**11.063**	**10.599**	10.550	10.136	9.500
Voor risico van individuele polishouders	**4.938**	**4.219**	3.822	3.451	2.522
Voor risico van pensioenfondsen	**26.855**	**23.641**	22.950	13.070	6.487
	42.856	**38.459**	37.322	26.657	18.509
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VERZEKERINGSBEDRIJF					
Levensverzekering	**14.598**	**13.461**	12.697	11.371	10.082
Schadeverzekering	**1.811**	**1.667**	1.493	1.313	1.206
Overig	**112**	**118**	125	140	145
	16.521	**15.246**	14.315	12.824	11.433
VERZEKERD KAPITAAL LEVEN	**73.229**	**63.109**	59.031	53.760	48.617
AANTAL MEDEWERKERS	**5.995**	**5.901**	5.362	3.898	2.704

[1] Onder Schadeverzekeringen zijn begrepen de marktorganisaties Schade Particulier, Schade Bedrijven en Mens & Werk Verzekeringen.

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Algemeen

Interpolis heeft in 2003 de weg omhoog teruggevonden. Afgezet tegen het ongunstige jaar 2002, kan het jaar 2003 positief worden genoemd. Voor financiële dienstverleners zijn de afgelopen jaren, en vooral het jaar 2002, teleurstellend geweest. Door een toenemende turbulentie in de markt en door de economische situatie stonden de financiële resultaten in de branche onder druk. We zijn dan ook verheugd dat Interpolis het jaar 2003 met goede cijfers heeft afgesloten. Zowel de omzet als de resultaten laten duidelijke stijgingen zien ten opzichte van het mindere jaar 2002. Vooral in de particuliere sector zien we deze fraaie prestaties terugkomen. Zelfs in het individuele levenbedrijf zien we de omzet weer stijgen nadat deze onder invloed van fiscale maatregelen in 2002 een dalende tendens vertoonde.
Interpolis stelt zich ten doel klantwaarde te realiseren onder de voorwaarden van een gezonde financiële basis en een bovengemiddelde tevredenheid bij medewerkers en tussenpersonen. Voor de korte termijn zal Interpolis het accent leggen op rendementsherstel en voor de langere termijn wil zij verder groeien. Interpolis wil blijven uitblinken in waardering door klanten.

Vergaderingen raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zesmaal vergaderd. In dit bericht lichten we een aantal beleidsmatige en strategische onderwerpen nader toe.

Financiële gang van zaken
In 2003 is in het bijzonder aandacht besteed aan de financiële situatie bij de bedrijfsonderdelen Schade Bedrijven en Mens & Werk (speciaal het onderdeel Arbo-dienstverlening en reïntegratie). Bij Schade Bedrijven is in 2003 een omvangrijk programma gestart om het rendement om te buigen van verliesgevend naar winstgevend. Het operationeel resultaat van Schade Bedrijven is, mede onder invloed van dit programma, flink verbeterd. Ook voor 2004 wordt wederom een sprong voorwaarts verwacht.
Voor het arbo- en reïntegratiebedrijf van Mens & Werk was 2003 het jaar van de fusie. Bij Arbo-dienstverlening fuseerden Relan Arbo en Commit Arbo tot één bedrijf, namelijk Commit. Ook de reïntegratiebedrijven Relan Werk en BMG bundelden hun krachten in het nieuwe bedrijf Salto. Deze fusies brachten in 2003 forse (financiële) investeringen met zich mee. In het verslagjaar kreeg dit onderdeel van Interpolis bovendien te kampen met tegenvallende omzetcijfers, deels als gevolg van politieke maatregelen en deels als gevolg van dalende ziekteverzuimcijfers. In 2003 is een omvangrijke reorganisatie gestart, waarbij de personeelsomvang meer in lijn wordt gebracht met de gedaalde omzet. De forse fusie-investeringen en de tegenvallende omzet hebben een negatieve invloed gehad op het operationeel resultaat over 2003.

Begroting en Businessplan
In 2003 is het begrotingsproces 2004 geïntegreerd in het proces waarlangs het businessplan 2004-2007 tot stand is gekomen. De raad heeft beide plannen uitgebreid besproken en in de vergadering van december zijn begroting en businessplan formeel door de raad vastgesteld.

Verslaggevingsregels

Veelvuldig heeft de raad met de hoofddirectie gesproken over het te voeren beleggingsbeleid in relatie tot de ontwikkelingen op het gebied van de internationale verslaggevingsregels. Vanaf 2005 zal ook Interpolis haar jaarrekening opmaken volgens de International Financial Reporting Standards (IFRS). Dit betekent dat het vanaf dat moment niet meer toegestaan is gebruik te maken van de structureel rendement methode voor de bepaling van de resultaten op beleggingen in aandelen en vastgoed. Met de toepassing van deze methode worden de resultaten op beleggingen in aandelen en vastgoed over een groot aantal jaren gespreid. Groot voordeel van deze techniek is dat we een betere toerekening krijgen van beleggingsbaten en verzekeringstechnische lasten. Hiermee wordt recht gedaan aan het langetermijnkarakter van de verzekeringsverplichtingen en de beleggingen. Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van de verslaggeving zal Interpolis vanaf 2004 de toepassing van de structureel rendement methode beëindigen. Interpolis gaat dan over op een methode waarbij de bij verkoop gerealiseerde koersresultaten in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat de resultaten van Interpolis grotere schommelingen zullen gaan vertonen. Tot slot is de raad geïnformeerd over de consequenties van de internationale verslaggevingsregels. Deze regels zullen leiden tot grote wijzigingen in de financiële presentatie van Interpolis. Dit onderwerp zal in 2004 zeker terugkeren op de agenda van de raad.

Code Tabaksblat

In de raad en vooral in het *audit committee* is stilgestaan bij de Code Tabaksblat, die vele aanbevelingen bevat voor een betere *corporate governance*. Besproken is de conceptcode, die formeel overigens alleen van toepassing wordt op beursgenoteerde ondernemingen. In december 2003 zag de definitieve code het licht. Op dit moment bekijkt de hoofddirectie op welke punten de code aanleiding geeft om aanpassingen door te voeren in de corporate governance van Interpolis. In de loop van 2004 zullen wij dit onderwerp en de gevolgen hiervan voor Interpolis opnieuw bespreken.

CAO

In 2003 heeft de raad de ontwikkelingen rond de totstandkoming van een nieuwe CAO voor de verzekeringsbranche op de voet gevolgd. Eind 2003 is een nieuwe CAO afgesloten. Belangrijke elementen zijn een loonsverhoging van 2,5% in 2003 én een gefaseerde introductie van een werknemersbijdrage in de pensioenpremie. In 2003 is ook een nieuwe CAO voor de medewerkers van Mens & Werk Bedrijfszorg afgesloten.

Ziektekosten en Achmea

Interpolis wenst ziektekostenverzekeringen als product aan haar palet van diensten toe te voegen. Daartoe is in 2003 samenwerking gezocht met Zorgverzekeraar VGZ. In de maand juli heeft Interpolis echter moeten besluiten pas op de plaats te maken met deze samenwerking. Achtergrond van dit besluit zijn de besprekingen die Rabobank Nederland en Achmea in 2003 hebben gevoerd over vormen van samenwerking. Het resultaat van deze besprekingen voor Interpolis is een samenwerkingsovereenkomst (inkoop) met Zilveren Kruis op het terrein van ziektekostenverzekeringen. Deze verzekeringen worden door Interpolis geïntegreerd in de pakketten Mens & Werk ten behoeve van mkb-ers en aangeboden onder het label Interpolis.

Presentaties bedrijfsonderdelen

In 2003 hebben twee bedrijfsonderdelen een presentatie gegeven in de vergadering van de raad van commissarissen: Leven Particulier en Servicecentrum Verzekeringen. De raad stelt deze presentaties bijzonder op prijs. Enerzijds wordt nader kennisgemaakt met de directies van deze onderdelen, anderzijds kan diepgaander worden stilgestaan bij dit specifieke aanbod van Interpolis.

Regulier overleg in commissies

Voorafgaande aan de vergaderingen van de raad heeft de voorzitter van de raad met het dagelijks bestuur van de centrale ondernemingsraad (COR) intensief gesproken over actuele ontwikkelingen binnen het concern. Voorts heeft een delegatie uit de raad tweemaal deelgenomen aan de zogenoemde 'algemene gang van zaken'–vergadering van de COR. De raad hecht veel waarde aan een goede samenwerking met de organen van medezeggenschap en stelt vast dat sprake is van een wederzijdse vruchtbare vorm van samenwerking.

In het licht van een verdere invulling van de corporate governance structuur heeft de raad in 2003 een audit committee ingesteld. Het audit committee bestaat uit enkele leden van de raad en vergadert in aanwezigheid van leden van de hoofddirectie, de in- en extern accountant en de concerncontroller. Het audit committee heeft een toezichthoudende taak en richt zich op de kwaliteit van de beheersingsprocessen. Vanuit deze rol bespreekt en beoordeelt zij de opzet en werking van de administratieve organisatie, de begroting en de jaarrekening. Door de in- en externe accountant worden de *management letter*, het accountantsverslag en het controleplan voor het volgende boekjaar ter bespreking ingebracht.

Personalia

Op aanbeveling van de raad heeft de algemene vergadering van aandeelhouders besloten de heer R.T. Wijmenga per 1 mei 2003 te benoemen tot lid van de hoofddirectie. Sinds die dag bestaat de hoofddirectie wederom uit drie leden. Samen met de heer Wijmenga geven voorzitter C. van der Pol en vice-voorzitter H.A.J. Hannen nu leiding aan het concern.
Eind 2003 heeft de raad afscheid genomen van de heer R. Ferwerda, secretaris van de hoofddirectie. Hij heeft zijn functie overgedragen aan de heer L.L. Geleijnse. De raad dankt de heer Ferwerda hartelijk voor zijn jarenlange trouwe en bekwame dienst.

In het verslagjaar traden volgens rooster als commissaris af de heren B.J.A. Hakvoort en J.Th.G.M. Koolen. Beiden zijn in de algemene vergadering van aandeelhouders van 25 maart 2003 herbenoemd voor een periode van vier jaren.
Bij de samenstelling van de raad zijn de belangen van de aandeelhouders en hun achterban evenwichtig vertegenwoordigd.

Jaarrekening

In zijn vergadering van 18 februari 2004 heeft de raad het directieverslag en de jaarrekening 2003 in aanwezigheid van de in- en extern accountant besproken. De raad heeft een positief advies uitgebracht aan de aandeelhouders ter vaststelling van de jaarrekening 2003.

Dank aan

Algemeen
Terugkijkend op 2003 wil de raad zijn dank uitspreken aan de medewerkers en het management van Interpolis. Wij zien dat zij grote inspanningen verrichten in hun dagelijkse werk en daarmee inhoud geven aan de kwaliteiten en waarden van Interpolis. Het jaar 2003 laat in financieel opzicht dan ook weer een opgaande lijn zien.
Ook de tussenpersonen van Interpolis zijn wij zeer erkentelijk. De nauwe samenwerking met de tussenpersonen is een van de pijlers onder de successen van Interpolis.

Medezeggenschap

Een bijzonder woord van dank geldt de medezeggenschapsorganen. Bijna 150 medewerkers van Interpolis spelen hierin een actieve rol. Het betreft 89 gekozen leden van de negen ondernemingsraden (OR-en) en de centrale ondernemingsraad (COR) en daarnaast 61 overige medewerkers die participeren in onderdeel- en voorbereidingscommissies of in projecten en werkgroepen. De voorzitter van de raad van commissarissen heeft in 2003 diverse malen gesproken met het dagelijks bestuur van de COR. De raad van commissarissen dankt de medezeggenschappers voor de prima samenwerking en de kritisch-constructieve wijze waarop door de COR en de OR-en medeverantwoordelijkheid wordt genomen voor Interpolis.

Tilburg, 18 februari 2004

Raad van Commissarissen

Drs. D.J.M.G. baron van Slingelandt, voorzitter
J.J. Verhaegen, vice-voorzitter
Mevrouw A.H. van Arenthals-Kramer Freher
J.G.A. van den Brink
B.J.A. Hakvoort
Dr. S.E. de Jong
Ir. J.Th.G.M. Koolen

PERSONALIA

Gegevens leden raad van commissarissen

Drs. D.J.M.G. baron van Slingelandt, voorzitter (1946 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste huidige functie: lid van de raad van bestuur van de Rabobank Nederland. Daarnaast is hij onder meer lid van de raad van commissarissen van Robeco Groep N.V. en vice-voorzitter van de raad van commissarissen van Bank Sarasin & Cie.
De heer Van Slingelandt werd in juni 1999 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. Vanaf oktober 2002 vervult de heer Van Slingelandt de rol van voorzitter. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2005.

J.J. Verhaegen, (1940 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste huidige functie: lid van de raad van bestuur van de Rabobank Nederland. Daarnaast is hij onder meer voorzitter van de raad van commissarissen van Interpay Nederland B.V. en lid van de Global Board Mastercard. De heer Verhaegen werd in maart 2003 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. Binnen de raad vervult hij de rol van vice-voorzitter. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2006.

Mevrouw A.H. van Arenthals-Kramer Freher, (1944 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste voormalige functies: voorzitter van Mitex, de branche-organisatie voor ondernemers in de mode-, schoenen- en sportdetailhandel (november 1991 – oktober 2003), alsmede vice-voorzitter van MKB-Nederland (maart 1998 – december 2003). Belangrijkste huidige functie: lid van de Enterprice Policy Group (EPG), dit is een adviesraad van de commissaris voor handel van de Europese Unie.
Mevrouw Van Arenthals-Kramer Freher werd in juli 2001 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. Haar huidige benoemingstermijn loopt tot 2004.

J.G.A. van den Brink, (1941 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste huidige functies: onafhankelijk pensioenadviseur en werknemersvoorzitter van het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds voor de Zorgverzekeraars. De heer Van den Brink werd in juli 2001 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2004.

B.J.A. Hakvoort, (1941 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste huidige functies: loco-dijkgraaf hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, voorzitter Landinrichtings-commissie De Gouwe, voorzitter Raad van Toezicht AOC (Agrarisch Opleidingscentrum) Clusius College Noord-Holland, lid van het Faunafonds (de leden worden benoemd door de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij).
De heer Hakvoort werd in juni 1995 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2007.

Dr. S.E. de Jong, (1938 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste huidige functies: lid van de raad van commissarissen van Pellikaan Bouwbedrijf B.V, te Tilburg, De Tilburgsche Waterleiding-maatschappij N.V. en Bressers Metaal B.V. te Tilburg. Daarnaast is hij vice-voorzitter van de Stichting Preferente Aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf. De heer De Jong werd in juli 2001 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2006.

Ir. J.Th.G.M. Koolen, (1950 – Nederlandse nationaliteit)
Belangrijkste voormalige functie: algemeen voorzitter van de Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (LLTB; algemeen voorzitter van 1993 tot mei 2003). Belangrijkste huidige functies: lid Gemengde Commissie Administratieve Lastenvermindering (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij), lid Raad Landelijk Gebied (onafhankelijke adviescommissie van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij).
De heer Koolen werd in juni 1992 voor het eerst benoemd als lid van de raad van commissarissen van Interpolis. De huidige benoemingstermijn loopt tot 2007.

Gegevens leden hoofddirectie

Dr. C. van der Pol, voorzitter (1949 – Nederlandse nationaliteit)
De heer Van der Pol werd in oktober 2001 benoemd tot lid van de hoofddirectie van Interpolis. Vanaf december 2002 vervult hij de rol van voorzitter. De heer Van der Pol is in januari 1988 in dienst getreden van het bedrijf dat, toen het ging samenwerken met het huidige Interpolis, Relan heette. De voornaamste aandachtsgebieden zijn strategie, communicatie, human resources, juridische zaken, facilitaire zaken en de Accountantsdienst.

H.A.J. Hannen MFE, plaatsvervangend voorzitter (1948 – Nederlandse nationaliteit)
De heer Hannen is in september 1994 toegetreden tot de hoofddirectie van Interpolis. Thans is hij plaatsvervangend voorzitter. De heer Hannen is in oktober 1970 in dienst getreden bij Interpolis. De voornaamste aandachtsgebieden zijn de marktorganisaties Pensioenen, Mens & Werk Bedrijfszorg, Mens & Werk Verzekeringen en Grote Ondernemingen. Daarnaast heeft de heer Hannen de aandachtsgebieden: financiën en herverzekeringen.

Dr. R. Th. Wijmenga, lid (1957 – Nederlandse nationaliteit)
De heer Wijmenga is in mei 2003 in dienst getreden bij Interpolis en per diezelfde datum toegetreden tot de hoofddirectie van Interpolis. De voornaamste aandachtsgebieden zijn de marktorganisaties Leven Particulier, Schade Particulier en Schade Bedrijven. Daarnaast heeft de heer Wijmenga de aandachtsgebieden: distributiebeleid en informatietechnologie.

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Ambitie

Interpolis is ontstaan vanuit het idee dat je sterker staat als je krachten bundelt. Vanuit onderlinge verbondenheid werden risico's, kennis en financiële middelen gedeeld. Vertrouwen vormde de basis voor een hechte en eerlijke samenwerking tussen onafhankelijke individuen. Dit principe is nog steeds dé leidraad in onze manier van werken.

Wij zijn er voor onze klanten

Wij vinden dat onze klanten zich verzekerd moeten voelen van de dingen die echt belangrijk voor ze zijn. Zij moeten het gevoel hebben dat zij ergens op kunnen rekenen. Daarom moeten klanten Interpolis kunnen vertrouwen. Juist nu onzekerheden toenemen en het steeds complexer wordt om risico's in te schatten en beheersbaar maken. Wij willen dan ook echt van waarde zijn. Wij willen klanten ondersteunen in het omgaan met de onzekerheden van leven, werken en ondernemen. En samen met hen naar de beste oplossingen zoeken. Het richtsnoer hiervoor is onze missie:

Wij zijn er voor onze klanten! Wij vergroten hun zekerheid door inzicht, adviezen en échte oplossingen. En vooral door helderheid in producten, dienstverlening en in de omgang met elkaar. Daarop kunnen klanten vertrouwen!

Dus bieden wij een volledig en vooral geïntegreerd dienstenpakket aan op de terreinen van verzekeringen, toekomstvoorzieningen, werknemersinzetbaarheid (verzuimbeheersing, reïntegratie) en zorg. En komen we ook met oplossingen voor risico's die nu nog niet of slechts deels te verzekeren zijn.

Onze primaire focus ligt op 'preventie'. Niet alleen om een ongewenst 'pensioengat' te voorkomen maar ook om bijvoorbeeld ziekteverzuim, brand of inbraak voor te zijn. Maar helaas is niet alles te voorkomen. Als de 'nood werkelijk aan de man is' en we kunnen helpen, neemt Interpolis zoveel mogelijk zorg uit handen. In de afhandeling van schades zijn we snel en praktisch en werken we vaak in natura. Het doel is duidelijk: we willen de klant écht helpen!

Wij staan voor helderheid

Juist omdat vertrouwen het sleutelwoord is, investeren we graag in de relaties met onze klant. We zijn open over de manier waarop we werken, we willen klanten écht kennen, en we komen met realistische adviezen. Zodat klanten zelf een goede keuze kunnen maken. We geven vertrouwen en zijn fair, maar bij fraude treden we hard op! We hechten er veel waarde aan dat klanten altijd weten waar ze aan toe zijn. Dus zijn we helder in wat we bieden (en wat niet), wat we doen (en wat niet) en hoe we dat doen (en hoe niet). En doen we ook vooral wat we beloven!

We realiseren ons dat we 'de lat best hoog leggen'. Maar als we klanten echt willen raken, moeten we verschil maken. Met helderheid, met innovatieve producten en met operationeel excellente dienstverlening. En met durf. Alleen dan kiezen mensen bewust voor Interpolis.

Wij lopen graag voorop

Onze dienstverlening is afgestemd op zelfbewuste en kritische particulieren, agrariërs en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf mét hun werknemers. Belangrijke groeisectoren zijn de overheid, het onderwijs en de zorginstellingen. Grote ondernemingen ondersteunen we op het terrein van toekomstvoorzieningen en werknemersinzetbaarheid.

Onze ambitie in deze markten is helder. We willen uitgroeien tot een topspeler. Deze groei realiseren we door rechtstreeks klantcontact en intensieve samenwerking met onze distributiepartners. Rabobank is en blijft een belangrijke partner. Maar ook de branche- en beroepsorganisaties, pensioenfondsen en de onafhankelijke intermediairs zijn van strategisch belang. Ook hier is het wederzijds vertrouwen richtinggevend. Wij willen werken met distributiepartners die net als wij waarde hechten aan transparantie, duurzame relaties en betrokkenheid met klanten.

Wij gaan uit van vertrouwen
Wij werken ook onderling op basis van *vertrouwen*. Dus geven we onze medewerkers de *vrijheid* en het vertrouwen om hun werk voor de klanten goed te kunnen doen. 'Helder werken' onderstreept dit denken. Daarmee scheppen we voorwaarden om onze medewerkers directe *verantwoordelijkheid* te geven voor de tevredenheid van onze klanten.

Onze ambitie vraagt om betrokken en klantgedreven mensen die hun nek durven uit te steken. Mensen die zich inleven in de klant en dat bewijzen door een open en oplossingsgerichte mentaliteit. Die het initiatief nemen en inventief durven zijn in het bedenken van nieuwe oplossingen.

Wij zetten de klant steeds voorop en dat schept een band. Met elkaar maar zeker ook met onze klanten. Het is diezelfde onderlinge verbondenheid die we kennen vanuit de oorsprong. En het is de basis voor het wederzijds vertrouwen van vandaag. En dat merkt de klant. Glashelder!

Businessplan 2004-2007

Voor welke uitdagingen staat Interpolis de komende jaren? In het Businessplan 2004 – 2007, in 2003 opgesteld, worden ze genoemd:

- Particuliere klanten verwachten dat Interpolis inzicht biedt in hun risico's en daar zekerheden en een goede service tegenover stelt.
- Ondernemers in het midden- en kleinbedrijf verwachten dat Interpolis hen helpt bij de continuïteit van hun bedrijf, ook op het gebied van de inzetbaarheid van personeel.
- Grote ondernemingen verwachten dat ook, maar vaak alleen op deelgebieden, omdat ze veel oplossingen al in eigen huis hebben. Daar hebben wij dus een aanvullende taak.
- Pensioenfondsen vragen maximale flexibiliteit in hun pensioenregelingen en meer duidelijkheid voor de deelnemers.
- En dat alles op een glasheldere manier: concrete oplossingen bieden die schade voorkomen en die, als de nood aan de man is, klanten écht helpen.

Het antwoord op deze uitdagingen ligt vast in het businessplan:

- **V**ernieuwen. Voor nieuwe producten en systemen wordt ook de komende jaren extra budget vrijgemaakt.
- **V**erbreden. Dit vindt ten eerste plaats door diensten aan te bieden via alle beschikbare distributielijnen. We boren volop nieuwe kanalen aan, maar samen met de Rabobank geven we ook een extra impuls aan de verkoop van onze diensten via lokale banken. Ten tweede streven we naar verbreding van ons aanbod. Zo blijven ziektekostenverzekeringen een nadrukkelijke wens. Ook de samenwerking met Achmea leidt tot verbreding van het aanbod en uitbreiding van de distributiemogelijkheden.
- **V**erbinden. Een compleet aanbod zonder dat de klant of de tussenpersoon merkt dat dit uit verschillende onderdelen van ons bedrijf afkomstig is.
- **V**erdienen. De gewenste groei wordt bekostigd uit omzetstijging, beheersing van de schadelast en besparingen op kosten.

Politiek

Het speelveld van Interpolis werd in 2003 volop beïnvloed door nieuwe wetgeving. En dat zal de komende jaren niet anders zijn.

Bij arbeidsongeschiktheid zijn in het bijzonder de kabinetsplannen met de WAO relevant. De plannen houden in dat werknemers alleen nog recht op een WAO-uitkering hebben als ze minstens 80% arbeidsongeschikt zijn én dat zeker vijf jaar blijven. Werknemers die minstens 35% arbeidsongeschikt zijn, komen terecht in een regeling die gericht is op werkhervatting. Deze regeling wil de overheid mogelijk door verzekeraars laten uitvoeren. Interpolis heeft in een brief aan minister De Geus laten weten groot voorstander te zijn van private uitvoering. Onze ervaring leert dat we de verzuimduur kunnen verkorten en instroom in de WAO zelfs voorkomen als we (dreigende) arbeidsongeschiktheid zo vroeg mogelijk aanpakken.
Rondom pensioenen zien we drie bewegingen. Ten eerste: een breder wordende politieke wens om mensen langer aan het werk te houden. Ten tweede: een discussie over de eisen die toezichthouders stellen aan de financiële positie van pensioenfondsen. En ten derde: een guurder wordend fiscaal klimaat voor particulieren die zich wensen bij te verzekeren om de gevolgen van een pensioengat op te vangen. De ontwikkelingen op het gebied van de zogenoemde levensloopregeling zullen wij nauwgezet volgen.
Voor wat betreft de ziektekostenverzekering heeft het kabinet gekozen voor een privaat stelsel, dat ingevoerd zal gaan worden op 1 januari 2006. Belangrijk hierbij is het antwoord van de politiek op de nog openstaande vraag welke beleidsruimte private verzekeraars gaan krijgen.

Tot slot vermelden we de Wet financiële dienstverlening. Interpolis is er voorstander van dat financiële dienstverleners aan hoge eisen moeten voldoen. De geest van de wet past prima bij onze filosofie om op een glasheldere manier om te gaan met onze klanten en tussenpersonen. Belangrijk aandachtspunt is de mate van detaillering van regelgeving. Voorkomen moet worden dat de wet zijn doel voorbijschiet.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Jaarlijks organiseren wij een medewerkerstevredenheidsonderzoek. De cijfers tonen aan dat de algemene tevredenheid in 2003 zo goed als gelijk is gebleven aan de uitkomsten van het jaar 2002. Het cijfer van Interpolis ligt iets boven het landelijk gemiddelde. De algemene tevredenheid loopt in de verschillende bedrijfsonderdelen uiteen. Speerpunten voor 2004 zijn: helderheid, openheid en inspiratie. In 2004 pakken we met vereende krachten deze thema's op. Leidinggevenden met hun teams komen centraal te staan.

Klanttevredenheidsonderzoek

Eind 2003 is het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek wordt gehouden onder klanten (zowel particulieren als bedrijven) en het intermediair (Rabobanken en assurantietussenpersonen). Negen van de tien particuliere eindklanten zijn tevreden over de dienstverlening. Van de zakelijke afnemers is 89% tevreden. De rapportcijfers van 2003 wijken nauwelijks af van de gemiddeld rapportcijfers van 2002. Bij het intermediair zien we daarentegen een verbetering van de algemene tevredenheid. In 2002 was 87% zeer tot redelijk tevreden. In 2003 is dat 93%. De onderzoeken geven gedetailleerd aan op welke punten wij onze dienstverlening nog kunnen verbeteren. We pakken deze verbeterpunten in 2004 krachtig op.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Algemeen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) kreeg in 2003 weer veel aandacht. Wij hebben ons hierbij voornamelijk gericht op de implementatie van de Gedragscode Verzekeraars die in 2002 door het Verbond van Verzekeraars werd ontwikkeld. Deze code, die beschikbaar is op www.verzekeraars.nl, bestaat uit 31 gedragsregels en is vanaf 1 januari 2004 van kracht. In het verslagjaar hebben wij ons dagelijks handelen aan deze regels getoetst. Waar nodig hebben wij maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat onze organisatie de code vanaf 1 januari 2004 naleeft.

Ethiek

Omdat de naleving van de Gedragscode Verzekeraars ons voor ethische dilemma's kan plaatsen hebben we de Ethiek Commissie in het leven geroepen. De commissie is samengesteld uit mensen uit onze eigen organisatie en van daarbuiten. De commissie adviseert ons over ethische dilemma's waarmee wij in ons dagelijkse doen en laten worden geconfronteerd. Wij willen graag het bewustzijn van onze medewerkers over 'ethiek in en op het werk' versterken.

MVO-fonds

In 2003 hebben wij een eigen MVO-fonds opgericht. Dit fonds stelt zich ten doel financiële middelen te verstrekken aan personen en instellingen die humanitaire, charitatieve of ecologische doelen nastreven. Onze medewerkers hebben via enquêtes een belangrijke invloed bij de keuze van deze doelen. Het fonds wordt gevoed door vrijwillige bijdragen van onze medewerkers, die wij als werkgever verdubbelen.

Microverzekeringen

Er bestaat veel belangstelling bestaat voor microverzekeringen, ons boeiende MVO-project in ontwikkelingslanden. In 2003 hebben wij ruim twintig eigen vrijwilligers opgeleid. Zij kunnen nu meehelpen bij het opzetten van betaalbare eigen sociale voorzieningen voor de plattelandsbevolking in de derde wereld. In Sri Lanka en de Filippijnen zijn inmiddels twee door Interpolis gesteunde 'onderlingen' volledig operationeel.

Win win win

Begin 2003 publiceerden wij het boekje Win win win. Dit boekje bevat een verkenning van het belang van MVO voor de verzekeringsbranche, een tot dan toe nauwelijks ontgonnen terrein. De uitgave voorzag in een behoefte, want inmiddels vonden bijna duizend exemplaren hun weg naar belangstellenden in Nederland en België.

Energie-efficiency

Interpolis is medeondertekenaar van de Meerjarenafspraak Energie-efficiency. Deze afspraak bevat de inspanningsverplichting om over de periode 1996-2006 het energieverbruik met 23% te verminderen. Wij hebben inmiddels al een besparing van 31% gerealiseerd. Hiermee staan wij onder verzekeraars op de eerste plaats.

MVO in de business

Op het gebied van productontwikkeling speelt MVO in toenemende mate een rol. Zo hebben wij in het verslagjaar een speciale uitvaartverzekering voor verstandelijk gehandicapten ontwikkeld. Verder hebben we de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor medisch specialisten voorzien van een hepatitis B-dekking. Voorts hebben we in dit kader deelgenomen aan een breed opgezet onderzoek naar de haalbaarheid van 'onderlingen' voor bodemsanering. Ondernemers in het midden- en kleinbedrijf richten met onze steun onderlinge waarborgmaatschappijen op. Daarbij dragen zij gezamenlijk het risico van de noodzaak tot bodemsanering. Binnen ons beleggingsbeleid hebben wij plaats ingeruimd voor een proef met maatschappelijk verantwoord beleggen. Bij de invulling van deze proef sluiten wij een aantal sectoren uit, zoals kernenergie en wapens. Andere sectoren zoals duurzame energie nemen deze plaats over.

Adviescolleges

Vanuit het idee dat je sterker staat als je de krachten bundelt, hebben wij op een aantal terreinen adviescolleges ingesteld. Door de onderlinge verbondenheid delen zij de kennis op hun eigen terrein met anderen. Van daaruit adviseren zij de directie van de betrokken marktorganisatie over belangrijke ontwikkelingen in de markt en de samenleving.
De ervaringen met de adviescolleges tot nu toe zijn uiterst positief. Zowel voor Interpolis, die op deze manier rechtstreeks van goed ingewijde klanten bruikbare informatie ontvangt, als voor de leden van de colleges, die aldus daadwerkelijk invloed uitoefenen op het beleid, de producten en de productvoering. In de vergadering van de raad van commissarissen wordt elk jaar stilgestaan bij de thema's die in de adviescolleges aan bod komen.

Beleidsraad Agro

Van oudsher onderhouden wij nauwe banden met de agrarische sector. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het overleg met onze adviesorganen. In 2003 hebben wij, in samenspraak met de sector, een nieuwe opzet gemaakt voor de agrarische adviescolleges. Deze opzet sluit beter aan bij onze huidige organisatie en de situatie in de agrarische sector. Zo kennen wij een Beleidsraad die bestaat uit vertegenwoordigers van sectoren waarin wij actief zijn en personen die werken op terreinen die een raakvlak hebben met die sectoren. De raad adviseert ons bij strategische beleidsbeslissingen over bedrijfsmatige schadeverzekeringen in de agrarische sector. Daarnaast bestaan er drie sectorraden waarin agrarische ondernemers vertegenwoordigd zijn. Wij betrekken hen bij de ontwikkeling van producten en zij adviseren ons over aanpassingen en uitbreidingen van ons productenpakket.
Lid van de Beleidsraad Agro zijn de heren J.Th.G.M. Koolen (voorzitter), J.J. Borst, A. Elema, D. Duijzer, G.H.J. Frederix, Th.J. Keijzer, W.M. van Rijn, N. van Vught en R.B.M. Huirne.

Raad van advies Mens & Werk

De Raad van advies Mens & Werk bestaat uit vertegenwoordigers van het midden- en kleinbedrijf, grote ondernemingen en brancheorganisaties. Dit college adviseert de marktorganisaties Mens & Werk Verzekeringen en Mens & Werk Bedrijfszorg over belangrijke ontwikkelingen op het terrein van arbodienstverlening, reïntegratie en verzekeringen. De Raad heeft in het verslagjaar viermaal vergaderd en daarbij veelvuldig gesproken over actuele ontwikkelingen op het gebied van de WAO, de levensloopregeling en de verlenging van de periode van loondoorbetaling tijdens ziekte. Daarnaast is een aantal beleidsonderwerpen van Interpolis besproken, zoals de ketenintegratie en het interventie- en preventiebeleid.
Lid van de Raad van advies Mens & Werk zijn de dames A.H. van Arenthals-Kramer Freher (voorzitter), M. van der Duin, C.L.E. de Jonge en H. Zweverink en de heren W.G. van den Brink, L.C.G Edeling, C.H.L.M. Filippini, H.M.M. Francken, J.M. Warning, en R.F.M. van der Weerd.

Raad van advies Pensioen

De Raad van advies Pensioen is in 2002 ingesteld om de directie van de marktorganisatie Pensioenen te adviseren over relevante maatschappelijke ontwikkelingen. De Raad is samengesteld uit bestuurders van de pensioenfondsen die Interpolis beheert. Bij de samenstelling van de Raad wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van werknemers- en werkgeversvertegenwoordigers. De Raad heeft in 2003 driemaal vergaderd. Zij heeft uitgebreid stilgestaan bij een aantal externe ontwikkelingen zoals de financiële positie van pensioenfondsen, het toekomstige financiële toetsingskader en de gevolgen van de beleidsvoornemens van het kabinet-Balkenende. Daarnaast heeft de Raad gesproken over een aantal ontwikkelingen in de marktorganisatie Pensioenen en is zij intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van de Interpolis Pensioenen Nieuwsbrief. Dit is een periodieke uitgave, bestemd voor de bestuursleden van de pensioenfondsen waarvoor wij de pensioenregelingen uitvoeren.
Lid van de Raad van advies Pensioen zijn de heren J.G.A. van den Brink (voorzitter), J. Dirks, G.J. Sleumer, G.D. van Gelswijk, P. Kalle, L.J. van Kuijck, K. Schmalz, P. Swart, J.H.M. van der Vall, H.Th.J. Vulto, A. Wennekus en N. Ypenburg.

Omzet

in miljoenen euro's

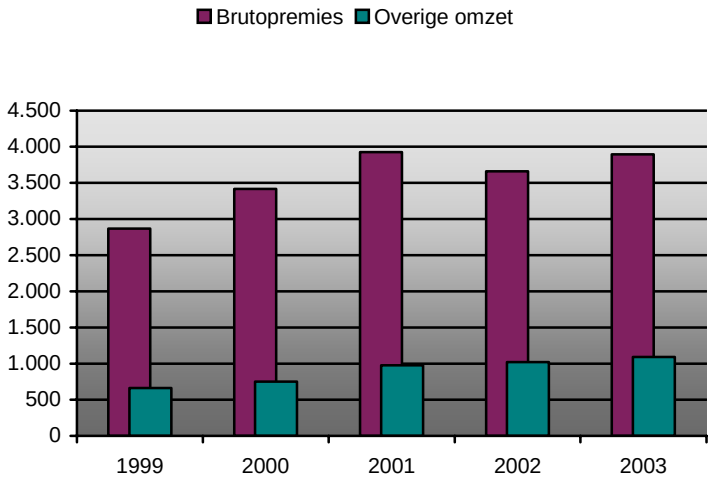

Resultaat

in miljoenen euro's

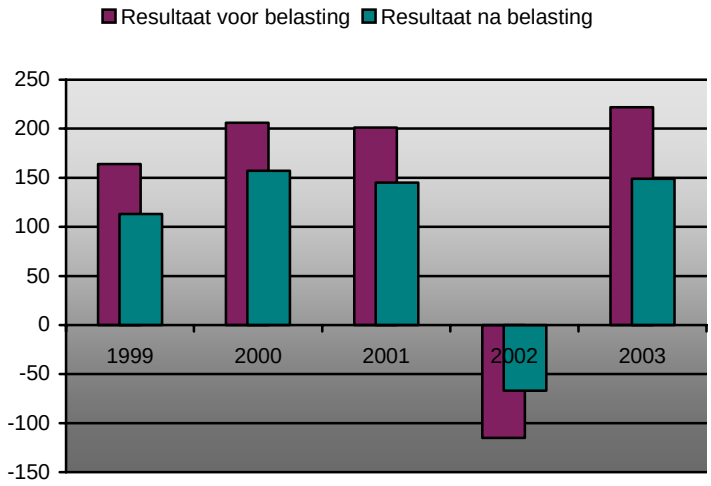

Financieel

Algemeen

Na een reeks van turbulente jaren kunnen wij 2003 kenschetsen als een jaar van herstel. Alertheid blijft echter geboden, want ook in het verslagjaar zien we in onze branche weer een verdere bundeling van de dienstverlening (ketenintegratie) en een toenemende concurrentie. Daarnaast moeten we constateren dat de aandelenmarkten zich nog niet volledig hersteld hebben van de teruggang in de voorgaande jaren, dat de rente laag blijft en dat we in de herverzekeringsmarkt blijvend hogere premies zien. Alleen een organisatie die doorgaat met vernieuwen en die haar gezonde financiële basis weet te behouden, zal de slag om de klant en het distributiekanaal winnen. Mede daarom zetten we het proces van vernieuwing van onze producten en systemen en verbreding van ons activiteitenveld met kracht voort. In dit licht streven wij naar een nog ruimere beschikbaarheid van onze producten en diensten. Daar vraagt de markt om en multidistributie is voor ons dan ook noodzaak. Het wordt steeds duidelijker dat wij de verschillende vormen van dienstverlening op elkaar moeten afstemmen. Dit is cruciaal voor het welslagen van onze ambitie.

In het verslagjaar hebben wij een begin gemaakt met de ontwikkeling van een concernbreed risicobeheersingsmodel. Gegeven de vele en elkaar snel opvolgende veranderingen in onze omgeving willen wij met dit model een impuls geven aan de interne beheersing van onze risico's. Een dergelijk model stelt ons mede in staat tot een optimale besluitvorming over de aanwending van onze middelen, die per definitie schaars zijn, verder te optimaliseren. Met het model spelen wij ook in op (inter)nationale ontwikkelingen binnen het toezicht in de verzekeringsbranche.

Omzet en resultaatontwikkeling

Terwijl de economie in 2003 niet of nauwelijks is gegroeid en verschillende van onze markten zelfs zijn gekrompen, laat 2003 toch een verbetering van onze omzet en ons resultaat zien. Interpolis heeft in 2003 een omzet gerealiseerd van € 5,0 miljard, tegenover € 4,7 miljard in 2002. De stijging van de omzet treedt vooral op in het individuele leven- en schadebedrijf. In het individuele levenbedrijf zien we de omzet met ruim 12% stijgen. Een groei die vooral te danken is aan een toenemende vraag naar spaarproducten en direct ingaande lijfrenteverzekeringen door expiratie van koopsomverzekeringen. In het particuliere schadebedrijf stijgt de omzet, dankzij het onverminderde succes van de Alles in één Polis, met ruim 13%. Ook de omzet in de overige sectoren vertoont in 2003 een stijgende lijn.

In de resultaten zien we een duidelijke verbetering ten opzichte van 2002. Het operationeel resultaat, dit is het resultaat voor waardeverschillen op beleggingen en belastingen, verbeterde van € 36 miljoen in 2002 tot € 102 miljoen in 2003. In vrijwel alle sectoren zien we in 2003 het operationeel resultaat toenemen. Werd het jaar 2002 nog gekenmerkt door sterk dalende beurskoersen, in 2003 zien we een herstel op de effectenbeurzen. Rekening houdend met de waardeverschillen op beleggingen heeft Interpolis over 2003 een resultaat voor belastingen behaald van € 222 miljoen. In 2002 werd onder invloed van de negatieve ontwikkelingen op de effectenbeurzen nog een verlies voor belasting geleden van € 115 miljoen. De in het resultaat begrepen waardeverschillen op beleggingen bedragen in 2003 € 120 miljoen positief ten opzichte van € 128 miljoen negatief in 2002.

Voor de bepaling van het resultaat op beleggingen in aandelen en vastgoed hanteren wij de zogenaamde Structureel Rendement Methode (SR-methode). Met deze methode kunnen we resultaten op deze beleggingen over een groot aantal jaren spreiden, waardoor we in de tijd gezien een betere toerekening van beleggingsbaten en verzekeringstechnische lasten bereiken. Op deze wijze wordt recht gedaan aan het langetermijnkarakter van onze verzekeringsverplichtingen en onze beleggingen. Omdat internationale verslaggevingsregels de SR-methode niet toestaan, zullen wij deze methode vanaf boekjaar 2004 niet meer toepassen. Wij zullen dan overgaan op een methode waarbij wij de gerealiseerde koersresultaten bij verkoop van aandelen en vastgoed direct in de winst- en verliesrekening verantwoorden. Hadden we deze methode over 2003 al toegepast, dan zou dit geen effect hebben gehad op het resultaat over 2003 en het eigen vermogen op 31 december 2003. Dit komt

doordat de marktwaarde van onze beleggingen in aandelen in 2003 voortdurend lager is geweest dan de kostprijs.

Kosten en investeringen
De kosten stegen in 2003 met 5% slechts licht tot € 681 miljoen (2002 € 646 miljoen). Het niveau van de kosten is ook in 2003 weer beïnvloed door de realisatie van een aantal grote projecten. Door de fusies en overnames van de afgelopen jaren toonde onze netwerkinfrastructuur een grote diversiteit. De nieuwe Interpolis-organisatie had daarom dringend behoefte aan een gemeenschappelijk en toekomstvast computernetwerk. In de zomer van 2003 hebben wij daarom ons gehele computernetwerk vervangen. Ook de infrastructuur rondom onze klantinformatie is dringend aan vervanging toe, gezien de toegenomen diversiteit en de verdergaande veranderingen in de klantwensen en distributievormen. Daarom hebben wij in 2003 een start gemaakt met een vernieuwde opzet van deze infrastructuur. Medio 2004 zullen we deze vervanging afronden. Onze medewerkers en bedrijfsonderdelen zijn door deze vernieuwingen beter in staat om met elkaar samen te werken en kennis met elkaar te delen. Verbinden dus, om invulling te geven aan onze gezamenlijke taak: klanten passende totaaloplossingen bieden.
Binnen de sector pensioenbeheer zijn we in 2003 gestart met een meerjarig programma gericht op een verhoging van de efficiency en de realisatie van synergievoordelen. Hiertoe hebben wij voor de pensioenfondsen, waarvoor wij de administratie en het vermogensbeheer verzorgen, allereerst een begin gemaakt met de ontwikkeling van een internetsite. Deelnemers en andere belanghebbenden van de pensioenfondsen krijgen hiermee op eenduidige wijze toegang tot de informatie die zij wensen.

Huisvesting
In het verslagjaar hebben wij de bouw van de tweede fase van ons hoofdkantoor aan de Spoorlaan in Tilburg afgerond en hebben we dit kantoor in gebruik genomen. Het nieuwe kantoorgedeelte, dat huisvesting biedt aan circa 900 mensen, is in mei 2003 officieel geopend door de op 22 september 2003 overleden burgemeester van Tilburg J. Stekelenburg en de voormalige voorzitter van de hoofddirectie van Interpolis, P. van Schijndel. Bij de inrichting van deze tweede fase hebben wij het concept op het gebied van flexibel werken, dat wij in 1996 geïntroduceerd hebben, verder doorontwikkeld. Doordat medewerkers steeds meer vanuit andere plaatsen werken, verandert ook de functie van het kantoor. Behalve werkplek wordt het kantoor ook een belangrijke ontmoetingsplek. Daarom hebben wij in ons hoofdkantoor een gebied gecreëerd waar verschillende dagelijkse activiteiten gecombineerd kunnen worden. Op die manier is een ‘stad’ ontstaan waar onze medewerkers kunnen werken en leven.

In 2003 hebben we voorts twee kantoortorens aan de A58 in Tilburg in gebruik genomen. Hier zijn circa 700 mensen gehuisvest. Met de ingebruikname van deze torens is het voormalige hoofdkantoor aan de Conservatoriumlaan in Tilburg overbodig geworden. Voorts hebben wij plannen uitgewerkt voor nieuwe kantoorpanden in Zoetermeer en Utrecht.

Eigen vermogen en solvabiliteit
Het eigen vermogen van Interpolis bedroeg eind 2003 € 1,3 miljard tegenover € 1,2 miljard ultimo 2002. De stijging houdt verband met de verbeterde ontwikkelingen op de effectenbeurzen en het in 2003 behaalde resultaat. Door de toename van het eigen vermogen is onze solvabiliteitspositie verbeterd tot 180% van de eis die de Pensioen- en Verzekeringskamer hieraan stelt. Een adequate solvabiliteitspositie is gewenst om ook op langere termijn aan onze verplichtingen te kunnen voldoen.

Beleggingen

Marktontwikkelingen

Na een reeks van jaren met een, soms sterk, negatieve uitkomst wisten de aandelenmarkten in het verslagjaar weer eens een plus te behalen. Per markt bezien liepen de resultaten echter nogal uiteen. Zo bleef de Nederlandse markt met een rendement van ongeveer 9% achter bij het gemiddelde van de wereldmarkt, dat gemeten in euro's op bijna 11% uitkwam. Deze mindere prestatie van de Nederlandse markt was ondermeer het gevolg van de sterke daling van de dollar, het boekhoudschandaal rondom Ahold en het achterblijven van een sector als het bank- en verzekeringswezen, die fors vertegenwoordigd is in de Nederlandse indices.

In de vastrentende sfeer was 2003 het jaar van de bedrijfsobligaties. De rente die deze obligaties geven boven de rente op staatsobligaties daalde sterk. We zagen dit vooral bij bedrijven met een lagere kredietwaardigheid. Voor de bezitters van deze obligaties leidde dit weliswaar tot behoorlijke koersstijgingen, maar hier stond tegenover dat zij nieuwe middelen tegen een steeds lagere risicopremie konden beleggen. Dit terwijl die risico's die aan deze beleggingen kleven niet altijd navenant waren gedaald.
De rente op staatsobligaties is in 2003 per saldo nauwelijks veranderd. Hierdoor zijn er geen noemenswaardige waardemutaties ontstaan. Het rendement van 4% was ongeveer gelijk aan de rente-inkomsten. Gedurende het jaar tikte de rente nog een dieptepunt van 3,3% aan, maar een dergelijk laag niveau bleek gelukkig niet lang houdbaar.

De vastgoedmarkt ondervond eveneens, zij het gematigd, de gevolgen van de tegenvallende economische ontwikkeling. Dit was vooral te merken in de sector kantoren en bedrijfsruimten, waar de leegstand opliep en de huren en de marktwaarde van de objecten onder druk stonden. De woningsector was vrij stabiel met nog licht oplopende huren en een waardestijging van 2%. Bij winkelvastgoed zien we een toenemende belangstelling van beleggers ondanks het feit dat de huurprijzen stabiel bleven en de leegstand toenam. Door de toenemende belangstelling van beleggers zien we in deze sector een waardestijging van 5%.

De Interpolis portefeuilles

Interpolis belegt de haar toevertrouwde middelen voor 85% in vastrentende waarden terwijl circa 12% in aandelen wordt belegd. Vastgoed ten slotte neemt 3% voor zijn rekening. Op het vastrentende vlak hebben we er enkele jaren geleden voor gekozen om meer in bedrijfsobligaties te beleggen. Het extra rendement dat we hiermee behalen geven we in belangrijke mate door aan onze klanten. En wel in de vorm van een lagere tariefstelling. Tegen de achtergrond van de lagere rendementen op de bedrijfsobligaties zijn we in 2003 terughoudender geworden bij het beleggen van nieuwe middelen in deze sector. Het behaalde rendement op de vastrentende portefeuilles bedroeg in 2003 bijna 6%.

Komend vanuit het teleurstellende jaar 2002 begon het verslagjaar voor aandelen niet goed. In het voorjaar kregen we wederom te maken met sterke koersdalingen. Gelet op de beschikbare solvabiliteit, die in 2003 geen moment beneden het gewenste niveau is gekomen, bestond er echter geen noodzaak om maatregelen te treffen die het effect van verdere koersdalingen op het eigen vermogen zouden verminderen. Eind 2003 stonden de koersen weer op een behoorlijk hoger niveau. Ontwikkelingen op het gebied van de regelgeving voor verslaggeving en toezicht geven ons aanleiding om het beleid rond beleggingen in aandelen te heroverwegen. Vanwege het aantrekkelijke langetermijnrendement is het gewenst zoveel mogelijk in aandelen te beleggen. De prijs voor dit aantrekkelijke rendement is echter een hoog risico in termen van forse resultaatschommelingen, die aanzienlijke buffers vereisen. Tussen deze twee krachten zullen we een nieuw evenwicht moeten vinden, waarbij het belang van aandelen naar verwachting iets lager ligt dan het huidige niveau.
Na een aantal negatieve jaren wisten we op aandelen weer een positief rendement te behalen, en wel van 16%.

Vergeleken met de turbulente ontwikkelingen in onze aandelenportefeuille vormde de vastgoedportefeuille een oase van rust. In tegenstelling tot de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt had onze portefeuille nog weinig last van de tegenvallende economische ontwikkelingen en de daarmee samenhangende leegstand en lagere rendementen.
Het rendement kwam uit op 4,8% (waarvan 1,8% waardestijging) en de leegstand gemeten in gederfde huurinkomsten, bedroeg slechts 3,7 %.

Maatschappelijk verantwoord beleggen
Het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen neemt bij Interpolis steeds verder toe. Eén van de terreinen waarop wij hieraan invulling geven is het beleggen. Dit kan echter niet onbeperkt. Wij moeten immers rekening houden met de belangen van onze klanten en aandeelhouders. Om die reden hebben we aan maatschappelijk beleggen de randvoorwaarde verbonden dat we dit rendementsneutraal in moeten kunnen voeren. Om hiermee ervaringen op te doen zijn we binnen het herverzekeringsbedrijf een aantal jaren geleden gestart met een proef met duurzaam beleggen. We hanteren hierbij het principe van negatieve screening gecombineerd met het best in class principe. Dit betekent dat wij in een aantal sectoren, zoals kernenergie, wapens, tabak en gokken, niet beleggen. In alle andere sectoren beleggen we uitsluitend in die ondernemingen die het beste presteren op criteria als milieu, ethiek, gemeenschapszin en werkomstandigheden. De benchmark voor deze portefeuilles is identiek aan die voor de overige beleggingsportefeuilles. Op deze wijze vinden we een verantwoord evenwicht tussen onze maatschappelijke en financiële verantwoordelijkheid. Het rendement op de duurzame beleggingsportefeuille is in het verslagjaar achtergebleven bij de niet-duurzame portefeuilles. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn dat enkele uitgesloten sectoren, zoals de wapen- en tabaksindustrie, in 2003 beter presteerden en dat een sector als duurzame energie achterbleef. Binnenkort zullen wij de proef met maatschappelijk verantwoord beleggen evalueren.
In het verlengde van het maatschappelijk verantwoord beleggen ligt de corporate governance. In 2003 heeft de commissie-Tabaksblat een rapport over dit onderwerp gepubliceerd. Het rapport bevat 23 principes van goed ondernemerschap. Interpolis onderschrijft deze principes op het gebied van goed ondernemingsbestuur en wil als aandeelhouder vanaf het komende jaar een actiever stemgedrag gaan voeren.

GANG VAN ZAKEN PER MARKTORGANISATIE

De marktorganisaties van Interpolis richten zich vooral op de particulieren markt, de markt van het midden- en kleinbedrijf en pensioenfondsen. Op de volgende pagina's lichten we de gang van zaken in de marktorganisaties afzonderlijk toe.

Omzet Pensioenen

in miljoenen euro's

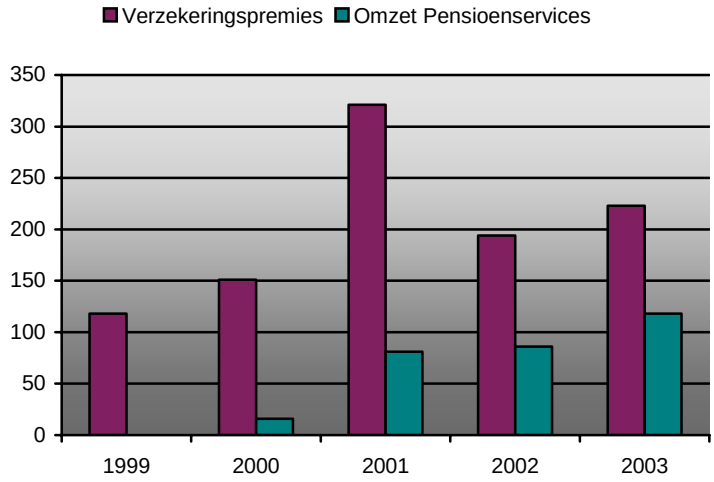

Operationeel resultaat Pensioenen

in miljoenen euro's

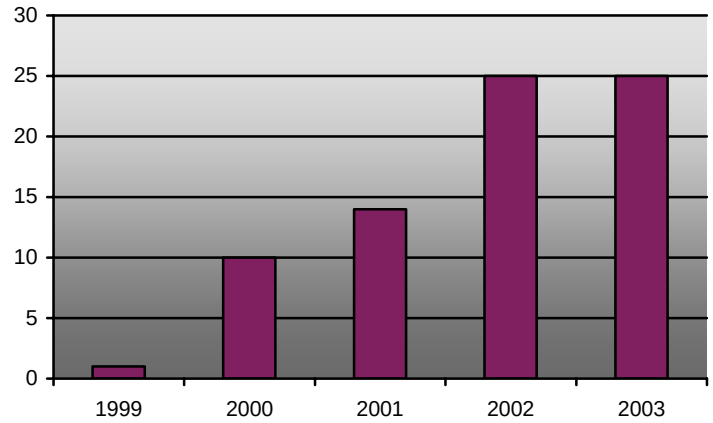

Pensioenen

In miljoenen euro's	2003	2002
Verzekeringspremies	223	194
Omzet pensioenservices	118	86
Operationeel resultaat	25	25
Beheerd vermogen	27.000	24.000

Algemeen

Op 15 december 2003 zijn onze vier pensioenbedrijven verder gegaan onder de naam Interpolis. Tot dan toe werkten deze nog onder eigen namen, te weten: Beon in Groningen, Relan Pensioen in Utrecht en Zoetermeer en Interpolis & Van Spaendonck Pensioenen in Tilburg.

Als geïntegreerd pensioenbedrijf verzorgt Interpolis de oudedagsvoorzieningen van zo'n 2,5 miljoen Nederlanders. In de markt voor pensioenuitvoerders behoren wij gemeten naar aantal deelnemers tot de top drie. Wij verzorgen het pensioen- en vermogensbeheer van 17 bedrijfstakpensioenfondsen, 29 ondernemings-pensioenfondsen en drie beroepspensioenfondsen. Bovendien hebben ongeveer duizend bedrijven hun pensioenregeling in de vorm van een collectieve pensioenverzekering bij Interpolis ondergebracht. Het vermogen dat wij voor pensioenfondsen beheren, bedraagt eind 2003 € 27 miljard (2002 € 24 miljard).

Dienstverleningsovereenkomsten

Het verhelderen van de afspraken met onze klanten vormde in het verslagjaar een belangrijk aandachtspunt. In 2003 zijn wij gestart met zogenaamde dienstverleningsovereenkomsten, waarin we glashelder hebben vastgelegd welke diensten de klanten van ons mogen verwachten en welke kosten hieraan verbonden zijn. Met driemaandelijkse voortgangsrapportages bieden we onze klanten inzicht in de voortgang van de gemaakte afspraken. In 2004 streven we ernaar met al onze klanten een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten.

Kerncompetenties

De nieuwe manier waarop wij met onze klanten omgaan, vereist een nieuwe manier van werken. Klantgerichtheid en andere kerncompetenties staan hierbij, meer dan ooit voorop. Om onze medewerkers te begeleiden in deze nieuwe manier van werken, hebben we een veranderprogramma ontwikkeld. Daarin staat de medewerker zelf centraal. Dit programma startte in 2003 voor elke individuele medewerker met een tweedaagse ontwikkelsessie. Hierin ging de aandacht vooral uit naar de kerncompetenties van Interpolis, te weten: klantgerichtheid, ontwikkelgerichtheid, samenwerking en professionaliteit. De uitkomsten van deze sessie vormden voor de medewerker de basis voor zijn Persoonlijk Prestatie Plan en zijn Persoonlijk Ontwikkel Plan. Samen met zijn leidinggevenden legt hij of zij hierin vast wat hij of zij in het volgende jaar wil realiseren.

Webservices

In 2003 hebben wij voor de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Vlees- en Vleeswarenindustrie en de Gemakvoedingsindustrie een website opgezet. Internet is een nieuw en modern communicatiekanaal voor pensioenfondsen. De website is ontwikkeld als een generiek raamwerk en bevat algemeen toegankelijke informatie over pensioenen voor werkgever, werknemer en andere belanghebbenden van het pensioenfonds. In de meer uitgebreide variant krijgen zij toegang tot alle relevante informatie, die we nu veelal nog op papier verstrekken. In aanvulling hierop zullen we de website voorzien van een Pensioenplanner. Dit is een krachtig instrument waarmee de werknemer zijn pensioen kan berekenen en de gevolgen van gebeurtenissen als ontslag en bijsparen inzichtelijk kan maken. Het generieke raamwerk voor de website vormt de basis voor de ontwikkeling van websites voor onze andere klanten. In 2004 zullen wij hieraan verder invulling geven.

Omzet Mens & Werk

in miljoenen euro's

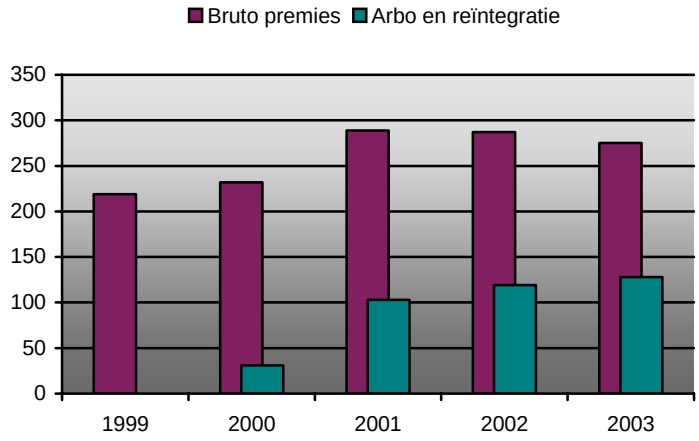

Operationeel resultaat Mens & Werk

in miljoenen euro's

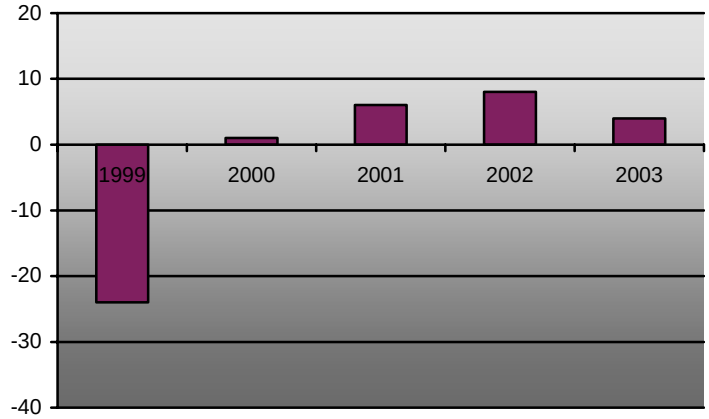

In miljoenen euro's	2003	2002
Brutopremies	275	287
Omzet arbo en reïntegratie	128	119
Operationeel resultaat	4	8

Algemeen

In de sector Mens & Werk bieden wij oplossingen voor de beheersing van verzuimrisico's in het midden- en kleinbedrijf. Met deze activiteiten voorzien wij in behoeften van CAO-partijen, brancheorganisaties en werkgevers. Wij streven hier naar een complete dienstverlening die zich richt op arbo, reïntegratie en verzekeringen voor loondoorbetaling. Voor de ondernemer zelf bieden wij een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Door de verslechterde economische omstandigheden en het dalende ziekteverzuim zien we de markt voor arbo en reïntegratie in 2003 duidelijk afvlakken.

Glashelder over mens en werk

Samen met MKB Nederland hebben wij een boekje uitgebracht met de titel 'Glashelder over mens en werk'. Sociale zekerheid is geen eenvoudige materie, zeker niet voor ondernemers in het MKB. Het boekje behandelt de complexe problematiek van verzuimbegeleiding en reïntegratie in relatie tot de hiermee samenhangende risico's. Het geeft voorbeelden die duidelijk maken dat de ondernemer risico's loopt. En het levert heldere antwoorden en oplossingen.

Mantelovereenkomsten

Steeds vaker sluiten wij mantelcontracten met branche- en beroepsorganisaties. De leden van die organisaties kunnen tegen een gunstig tarief een verzekering sluiten, afgestemd op hun beroepssituatie. In dit kader hebben wij in 2003 overeenstemming bereikt met de Orde van Medisch Specialisten over het verzekeren van arbeidsongeschiktheid als gevolg van besmetting met het Hepatitis B-virus. Wij zijn namelijk van mening dat verzekeringsvoorwaarden geen belemmering mogen vormen voor de gezondheid. Tot nu toe twijfelden veel specialisten over een vaccinatie tegen dit virus. Als blijkt dat zij dit virus dragen, mogen zij in een aantal gevallen hun beroep niet meer uitoefenen. Dit terwijl het inkomensverlies niet verzekerd is op hun arbeidsongeschiktheidspolis.

Eind 2003 zijn we een mantelcontract aangegaan met de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde (NMT). De NMT is de beroepsorganisatie van tandartsen, kaakchirurgen en orthodontisten. De 8.000 leden van de NMT kunnen zich nu voor een gunstig tarief verzekeren tegen het inkomensverlies door arbeidsongeschiktheid. De NMT is de zevende medische beroepsorganisatie waarmee wij een mantelcontract zijn aangegaan. Er lopen al afspraken met vertegenwoordigers van fysiotherapeuten, medisch specialisten, verloskundigen, logopedisten en dierenartsen. Wij beschikken nu over een dertigtal mantelcontracten voor loondoorbetalingsverzekeringen en een twintigtal voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

Fusie en reorganisatie

Om ons goed voor te bereiden op de toekomst hebben wij in het verslagjaar keuzes gemaakt. Voor onze arbo- en reïntegratieactiviteiten heeft dit vergaande gevolgen. Zo fuseerden in 2003 Relan Arbo en Commit Arbo tot het nieuwe bedrijf Commit en gingen de reïntegratiebedrijven Relan Werk en BMG op in het nieuwe bedrijf Salto. In het verlengde hiervan zullen wij de huidige organisatie van deze activiteiten ingrijpend omvormen, namelijk van vestigingsgeoriënteerd naar regiogeoriënteerd. Mede hierdoor kunnen we de organisatie verder stroomlijnen en bereiken we een personeelsbezetting die past bij het activiteitenniveau. Zowel fusie als reorganisatie vergt forse investeringen. Gecombineerd met de tegenvallende omzet hebben die een negatieve invloed gehad op het operationeel resultaat over 2003.

Brutopremies Leven Particulier

in miljoenen euro's

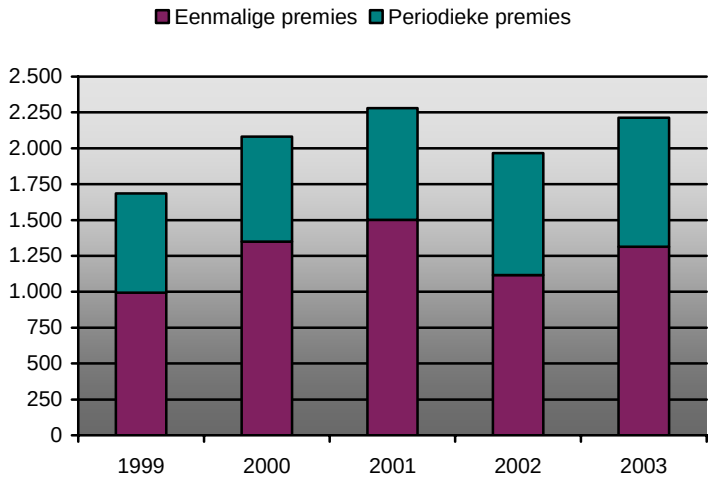

Operationeel resultaat Leven Particulier

in miljoenen euro's

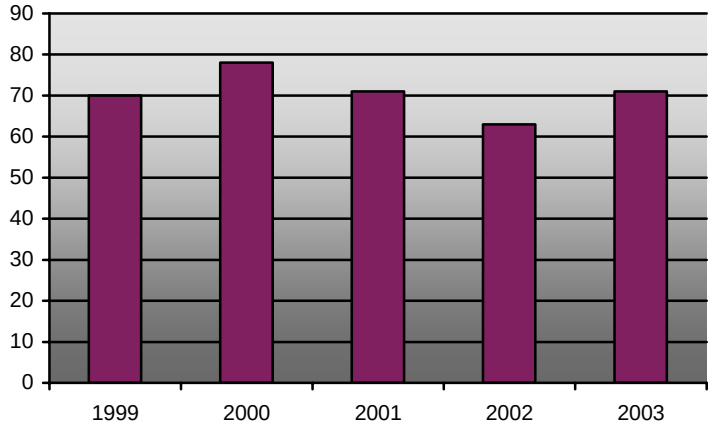

Leven Particulier

In miljoenen euro's	2003	2002
Eenmalige premies	1.315	1.116
Periodieke premies	898	851
Operationeel resultaat	71	63
Verzekerd kapitaal	62.932	53.622

Algemeen

In de sector particuliere levensverzekeringen zien we de premieomzet in 2003 met ruim 12% stijgen tot € 2,2 miljard (2002 € 2,0 miljard). Deze stijging wordt deels verklaard doordat een aantal in 2002 gesloten koopsomverzekeringen pas in 2003 kon worden verwerkt. Daarnaast is de productie van koopsommen voor zowel uitgestelde als direct ingaande lijfrenten in 2003 weer verder toegenomen. Met een marktaandeel van ruim 15% blijven wij in deze sector een topspeler. Het operationeel resultaat is in het individuele levenbedrijf met € 71 miljoen (2002 € 63 miljoen) opnieuw fraai.

Distributiekanalen

In het verslagjaar hebben wij de levensverzekeringen van Sterpolis volledig geïntegreerd binnen het segment particuliere levensverzekeringen. Dit betekent dat de 23.000 klanten van Sterpolis, nu meer dan voorheen, gebruik kunnen maken van onze uitgebreide ervaring en expertise. Tevens krijgen wij door deze integratie een uitstekende toegang tot de directe markt voor individuele levensverzekeringen. De specifieke kennis van Sterpolis-medewerkers, die de telefoontjes nu opnemen met 'Interpolis', zullen we inzetten voor werknemersmarketing en voor ondersteuning van de directe distributie door andere kanalen zoals de internet sites www.rabobank.nl en www.interpolis.nl

Om de verkoop van levensverzekeringen te stimuleren willen wij onze positie bij het onafhankelijke intermediair versterken. Het initiatief om samen te werken met Obvion is daarvan het eerste tastbare resultaat. Samen met Obvion, een grote hypotheekverstrekker, hebben wij een hypotheekformule ontwikkeld voor de massamarkt. Wonen vormt hierin de basiscomponent, maar we zullen de formule verder uitbouwen tot een integraal vermogensconcept. Via Obvion hebben we toegang tot zo'n 1.200 verkooppunten van onafhankelijke intermediairs. In het verslagjaar hebben we via dit kanaal ruim 1.500 polissen afgezet.

Nationaal performance onderzoek

In het najaar van 2003 heeft IG&H Management Consultants het 'nationaal performance onderzoek levensverzekeraars' uitgevoerd. In dit onderzoek, uitgevoerd bij banken en tussenpersonen, zijn levensverzekeraars in Nederland met elkaar vergeleken. Interpolis scoort goed, want de banken en tussenpersonen waarderen de dienstverlening van Interpolis met een 7,3. Onder de grote levensverzekeraars staan we nu op de eerste plaats.Dit betekent een aanzienlijke verbetering ten opzichte van 2002. De conclusie van IG&H Management Consultants is dat Interpolis met haar ijzersterke performance de voorsprong op haar concurrenten verder uitbouwt. Aspecten die als zeer goed beoordeeld worden zijn de dienstverlening van de binnendienst en de fiscaal juristen en het administratieve proces, waaronder de polisopmaak.

Brutopremies Schade Particulier

in miljoenen euro's

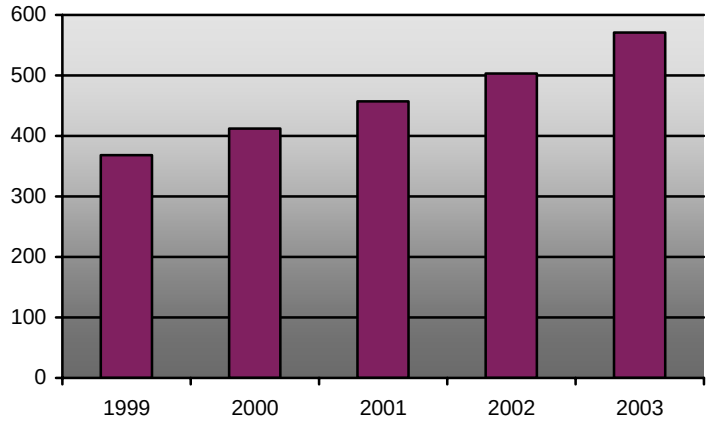

Operationeel resultaat Schade Particulier

in miljoenen euro's

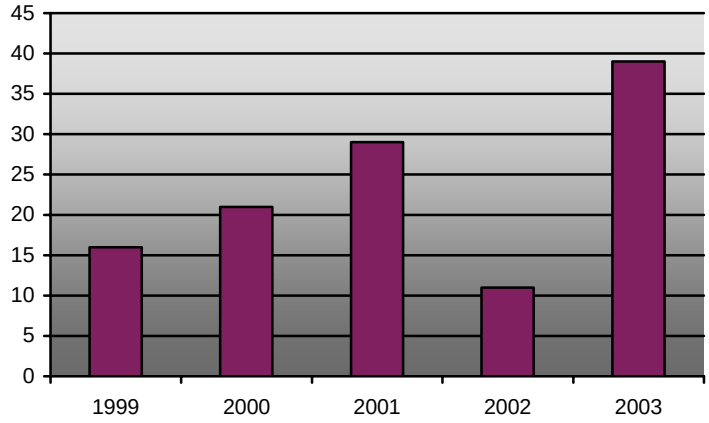

Schade Particulier

In miljoenen euro's	2003	2002	Aantallen	2003	2002
Brutopremies	571	503	Alles in één Polissen	1.128.000	1.092.000
Schaden	339	315	Schademeldingen	362.000	355.000
Operationeel resultaat	39	11			
Technische voorzieningen	630	551			

Algemeen

In de particuliere markt voor schadeverzekeringen nemen wij met de Alles in één Polis een prominente plaats in. De Alles in één Polis is een gecombineerd concept waarvan de belangrijkste kenmerken zijn: vijf rubrieken van verzekeringen op één polis, een oplopende korting en directe schademelding via telefoon of Internet. Onze klanten waarderen deze dienstverlening met een 8. De Alles in één Polis bleef in het verslagjaar dan ook onverminderd succesvol. Het aantal polissen neemt verder toe tot ruim boven de 1,1 miljoen. Dit betekent dat ongeveer 15% van de huishoudens in Nederland een Alles in één Polis heeft.

De brutopremies nemen, onder invloed van het succes van de Alles in één Polis, met 14% toe tot € 571 miljoen (2002 € 503 miljoen). De ontwikkeling van het operationeel resultaat is, na het minder gunstige jaar 2002 weer bevredigend. Vooral de positieve ontwikkeling van de omzet, de gunstige weersomstandigheden, het uitblijven van grote schades en een meevallende ontwikkeling van de schadevoorzieningen hebben hieraan bijgedragen.

Distributiekanalen

In 2002 meldden wij dat het concept van de Alles in één Polis ook door de met ons samenwerkende assurantietussenpersonen aangeboden kon worden. Inderdaad hebben wij de toegang tot de Alles in één Polis in 2003 verder uit kunnen breiden. Zo kunnen klanten nu ook direct via de telefoon een Alles in één Polis aanvragen of het aantal dekkingen uitbreiden. Dit is zowel mogelijk via het directe kanaal van Interpolis als via de Rabolijn.

Wij bieden de klant hiermee zelf de mogelijkheid om te kiezen op welke wijze en op welk tijdstip hij zijn schadeverzekeringen wil regelen. Dat kan door binnen te lopen bij zijn Rabobank of assurantie-tussenpersoon, door te surfen naar www.interpolis.nl of www.rabobank.nl of door de Rabolijn of Interpolis te bellen.

Ketenintegratie

Wat de schadeservice betreft hebben wij onze informatievoorziening naar de tussenpersonen uitgebreid door hen op elektronische wijze toegang te geven tot onze schadeafhandeling. Op deze manier krijgen zij inzicht in de status van de schademeldingen van hun klanten. De informatievoorziening naar de hulporganisaties SOS International en Carglass is in 2003 op vergelijkbare wijze uitgebreid. Zij kunnen nu bij een schademelding direct zien of het een klant van Interpolis betreft. Voor onze klanten heeft dit als voordeel dat zij zich in geval van schade rechtstreeks kunnen wenden tot deze organisaties. Een nog snellere en betere dienstverlening dus.

Gele kaarten

Op het gebied van de fraudebestrijding hebben wij in 2003 ons beleid verder aangescherpt. In het schadebehandelingsproces worden 'gele kaarten' automatisch herkend. Door deze uitbreiding krijgen we een beter beeld van verzekerden met een afwijkend claimgedrag en kunnen we met hen hierover in gesprek komen en maatregelen treffen.

Brutopremies Schade Bedrijven

in miljoenen euro's

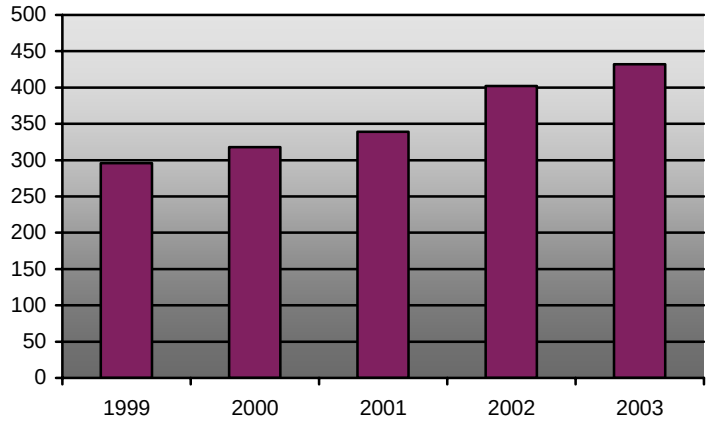

Operationeel resultaat Schade Bedrijven

in miljoenen euro's

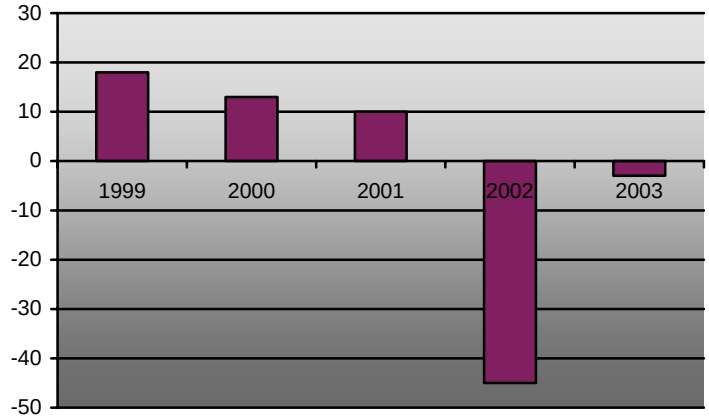

Schade Bedrijven

In miljoenen euro's	2003	2002	Aantallen	2003	2002
Brutopremies	432	402	Bedrijven Compact Polissen	204.000	192.000
Schaden	286	295	Schademeldingen	104.000	99.000
Operationeel resultaat	-3	-45			
Technische voorzieningen	486	458			

Algemeen

Wij hebben de in 2002 ingezette verslechtering in de sector voor het midden- en kleinbedrijf in 2003 een halt toe kunnen roepen. Een stijgende omzet en een lagere schadelast hebben er voor gezorgd dat het operationeel resultaat verbetert van - € 45 miljoen in 2002 tot - € 3 miljoen in 2003.

De omzet stijgt, vooral dankzij het succes van de Bedrijven Compact Polis (BCP), met 8% tot € 432 miljoen. Aan de schadekant hebben we te maken gehad met een meer dan gemiddeld aantal grote brandschades, met een totale omvang van € 74 miljoen. Daarnaast hebben we in mei en juni te maken gehad met slechte weersomstandigheden. Zware hagelbuien en blikseminslag hebben toen vooral in de land- en tuinbouwsector grote schaden veroorzaakt. Tot slot hebben we in deze sector te maken met blijvend hoge herverzekeringspremies door de verslechterde economische situatie en de dreiging van terroristische acties.

Van groei naar bloei

Met de BCP bieden wij onze klanten in de agrosector en het midden- en kleinbedrijf al een aantal jaren een uitermate succesvol product aan. De verslechterde economische situatie heeft in deze sectoren echter geleid tot een toename van de schadelast, waardoor de performance is achtergebleven bij onze verwachtingen. Om deze reden zijn wij in het verslagjaar, onder het motto van 'Van groei naar bloei' een programma gestart dat gericht is op een verbetering van onze performance. Als onderdeel van dit programma is de informatievoorziening zodanig uitgebreid dat wijzelf en ook onze tussenpersonen een beter inzicht krijgen in de kwaliteit van onze verzekeringsportefeuilles. Aansluitend hierop hebben we in samenwerking met onze tussenpersonen in 2003 gerichte acties gelanceerd om de kwaliteit van onze verzekeringsportefeuille te verbeteren. Tevens zijn wij met de tussenpersonen in overleg om hen te laten participeren in de resultaten van hun portefeuille.

Sociale werkvoorziening Licom in Kerkrade

Maandag 20 oktober 2003 woedde een grote brand bij de sociale werkvoorziening Licom in Kerkrade. Dit is een van de meest omvangrijke schades uit de geschiedenis van Interpolis. De totale schade bedroeg ruim € 20 miljoen, waarvan na aftrek van herverzekering € 2 miljoen voor rekening van Interpolis komt.

Hagelunie

In het verslagjaar hebben wij 21.000 Hagelunie-polissen omgezet naar de Bedrijven Compact Polis. Dit was een logische vervolgstap op het besluit van 2002 om het merk 'Hagelunie' uit de markt te halen en te vervangen door 'Interpolis'. De omzetting, is mede dankzij de inspanningen van de betrokken tussenpersonen, succesvol verlopen.

Glashelder Agro

In het najaar van 2003 hebben wij medewerking verleend aan een drietal vakbeurzen in de sectoren akkerbouw, glastuinbouw en veehouderij. We hebben hier onze klanten persoonlijk ontmoet en laten delen in onze kennis over de risico's in de agrarische sector. Centraal hierin stond het thema brand. De standbemanning, onder wie een brandweerman, informeerde hen uitgebreid over de brandrisico's en gaf gerichte adviezen over preventiemaatregelen.

Terug op de weg omhoog

Interpolis heeft in 2003 de weg omhoog teruggevonden. Daar mogen we trots op zijn, want voor verzekeraars waren de voorafgaande jaren niet gemakkelijk. Dat kwam door de slechte economische situatie, de neergang op de aandelenbeurzen en allerlei fiscale en sociale maatregelen van de overheid. Maar in 2003 wisten wij het tij te keren. Omzet en bedrijfsresultaat laten duidelijk een stijgende lijn zien. Vooral in de sector particuliere verzekeringen kunnen we met onze cijfers voor de dag komen.

Juist in een mindere periode moet een organisatie als Interpolis haar veerkracht tonen. Wij doen dat door de belangen van onze klanten centraal te blijven stellen, ongeacht de omstandigheden. Dat kan alleen als je beschikt over een gezonde financiële basis en als medewerkers en tussenpersonen tevreden zijn. Aan beide voorwaarden hebben wij in 2003 voldaan. Onze cijfers hebben nog niet helemaal het gewenste niveau bereikt, maar ze zijn op zijn minst hoopgevend. Voor de komende periode leggen we het accent op verder herstel van ons rendement. Maar wel met een open oog voor ons doel op langere termijn: uitblinken in waardering door onze klanten.

Dat wij de weg omhoog hebben teruggevonden danken wij aan het vertrouwen van onze klanten, de opbouwende samenwerking met onze distributiepartners en de enthousiaste inzet van onze medewerkers. Daarom is het beleid voor de komende jaren gericht op versterking van deze drie succesfactoren.

Tilburg, 18 februari 2004

Hoofddirectie
Dr. C. van der Pol, voorzitter
H.A.J. Hannen MFE, vice-voorzitter
Dr. R. Th. Wijmenga

VOORSTEL AAN DE AANDEELHOUDERS

Wij stellen u voor de balans per 31 december 2003, de winst- en verliesrekening over het jaar 2003 en de daarbij behorende toelichting vast te stellen, alsmede de leden van de hoofddirectie te dechargeren voor het gevoerde beheer en de commissarissen voor het gehouden toezicht.

Conform artikel 32 van de statuten stellen wij u voor op de cumulatief preferente aandelen een vast bedrag per cumulatief preferent aandeel van één euro en eenenzestig eurocent (€ 1,61) uit te keren aan de houders van deze aandelen en het restant toe te voegen aan de overige reserves.

Tilburg, 18 februari 2004

Hoofddirectie
Dr. C. van der Pol
H.A.J. Hannen MFE
Dr. R. Th. Wijmenga

Raad van Commissarissen
Drs. D.J.M.G. baron van Slingelandt, voorzitter
J.J. Verhaegen, vice-voorzitter
Mevrouw A.H. van Arenthals-Kramer Freher
J.G.A. van den Brink
B.J.A. Hakvoort
Dr. S.E. de Jong
Ir. J.Th.G.M. Koolen

JAARREKENING 2003
INTERPOLIS N.V.

Terug op de weg omhoog

GECONSOLIDEERDE BALANS OP 31 DECEMBER

(voor winstverdeling)

in miljoenen euro's

ACTIVA	2003		2002	
Beleggingen				
Terreinen en gebouwen	437		449	
Beleggingen in deelnemingen	21		23	
Overige financiële beleggingen	10.605		10.127	
		11.063		10.599
Beleggingen voor risico van polishouders		6.974		5.974
Vorderingen				
Vorderingen uit directe verzekering	373		375	
Vorderingen uit herverzekering	-		27	
Overige vorderingen	220		440	
		593		842
Overige activa				
Materiële vaste activa	87		56	
Liquide middelen	304		213	
		391		269
Overlopende activa				
Lopende rente en huur	233		219	
Overlopende acquisitiekosten	76		69	
Overige overlopende activa	6		5	
		315		293
		19.336		**17.977**

PASSIVA	2003		2002	
Eigen vermogen		1.317		1.167
Technische voorzieningen				
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's	506		467	
Voor levensverzekering	7.861		7.670	
Voor te betalen schaden en uitkeringen	1.305		1.200	
Overige technische voorzieningen	112		118	
		9.784		9.455
Technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen		6.737		5.791
Voorzieningen		96		58
Schulden				
Schulden uit directe verzekering	157		162	
Schulden uit herverzekering	14		-	
Leningen	143		273	
Schulden aan kredietinstellingen	536		409	
Overige schulden	481		559	
		1.331		1.403
Overlopende passiva		71		103
		19.336		**17.977**

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

in miljoenen euro's

BATEN	2003		2002	
Brutopremies schadeverzekering	1.295		1.256	
Brutopremies levensverzekering	2.598		2.405	
Brutopremies		3.893		3.661
Opbrengsten uit pensioenservices		118		86
Opbrengsten uit arbo- en reïntegratie		128		119
Opbrengsten uit overige activiteiten		33		37
Opbrengsten uit beleggingen (direct)		813		778
Omzet		4.985		4.681
Overige opbrengsten uit beleggingen		162		-674
Overige baten		37		60
Totaal baten		**5.184**		**4.067**

LASTEN	2003	2002
Verzekeringstechnische lasten	3.950	3.200
Winstdelingen en kortingen	122	139
Beleggingslasten	67	60
Bedrijfskosten	790	721
Overige lasten	33	62
Totaal lasten	**4.962**	**4.182**

RESULTAAT	2003	2002
Totaal baten	5.184	4.067
Totaal lasten	-4.962	-4.182
Resultaat voor belasting	**222**	**- 115**
Belastingen	-73	48
Resultaat na belastingen	**149**	**- 67**

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING	2003		2002	
Verdiende premies eigen rekening				
Brutopremie	1.295		1.256	
Uitgaande herverzekeringspremies	-87		-99	
	1.208		1.157	
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies				
- bruto	-39		-54	
- aandeel herverzekeraars	-		4	
	-39		-50	
		1.169		1.107
Opbrengsten uit beleggingen		156		85
Overige technische baten		2		1
Schaden eigen rekening				
Betaalde schaden				
- bruto	-771		-808	
- aandeel herverzekeraars	65		69	
	-706		-739	
Wijziging voorziening voor te betalen schaden				
- bruto	-112		-135	
- aandeel herverzekeraars	-12		11	
	-124		-124	
		-830		-863
Wijziging overige technische voorzieningen		-1		7
Winstdelingen en kortingen		-16		-28
Bedrijfskosten		- 322		- 306
Beleggingslasten		-26		-24
		132		- 21
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen		-14		-9
Resultaat technische rekening schadeverzekering		**118**		**- 30**

TECHNISCHE REKENING LEVENSVERZEKERING	2003		2002	
Verdiende premies eigen rekening				
Brutopremie	2.598		2.405	
Uitgaande herverzekeringspremies	-158		-226	
		2.440		2.179
Opbrengsten uit beleggingen		593		362
Opbrengsten uit beleggingen voor risico van polishouders		234		-357
Overige technische baten		24		58
Uitkeringen eigen rekening				
- bruto	-1.793		-1.321	
- aandeel herverzekeraars	81		105	
		-1.712		-1.216
Wijziging voorziening voor levensverzekering eigen rekening				
- bruto	-1.133		-744	
- aandeel herverzekeraars	9		-9	
		-1.124		- 753
Winstdelingen en kortingen		-106		-111
Bedrijfskosten		-153		-144
Beleggingslasten		-42		-43
		154		- 25
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen		-46		-22
Resultaat technische rekening levensverzekering		**108**		**- 47**

NIET-TECHNISCHE REKENING	2003	2002
Resultaat technische rekening schadeverzekering	**118**	**- 30**
Resultaat technische rekening levensverzekering	**108**	**- 47**
Opbrengsten uit beleggingen	25	44
Opbrengsten uit beleggingen overgeboekt vanuit technische rekeningen	60	31
Beleggingslasten	-32	-23
Andere baten	290	243
Andere lasten	-347	-333
Resultaat voor belastingen	222	-115
Belastingen	-73	48
Resultaat na belastingen	**149**	**-67**

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

in miljoenen euro's

	2003	2002
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	149	- 67
Waardemutaties beleggingen in zakelijke waarden en deelnemingen	-120	135
Verleende rentestandskortingen	-58	-58
Afschrijving rentestandskortingen	100	100
Afschrijving afsluitprovisie levensverzekeringen	25	20
Afschrijving materiële vaste activa	27	25
	123	155
Mutatie technische voorzieningen	268	289
Mutatie technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen	434	1.029
Mutatie voorzieningen	-19	-162
Mutatie aangegane verplichtingen en kortlopende schulden	-111	345
Mutatie overige vorderingen	243	-270
Mutatie overlopende activa en passiva	-219	-157
Overige mutaties	18	-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	737	1.229
Kasstroom uit beleggings- en investeringsactiviteiten		
Aankoop beleggingen in terreinen en gebouwen	-10	-14
Aankoop beleggingen in deelnemingen	-1	-1
Aankoop overige financiële beleggingen	-6.496	-6.235
Verkoop beleggingen in terreinen en gebouwen	6	1
Verkoop beleggingen in deelnemingen	1	12
Verkoop overige financiële beleggingen	6.397	6.029
Mutatie beleggingen voor risico van polishouders	-517	-960
Investeringen materiële vaste activa	-86	-35
Desinvesteringen materiële vaste activa	27	5
Totaal kasstroom uit beleggings- en investeringsactiviteiten	- 679	-1.198
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende leningen	33	103
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	33	103
Mutatie in liquide middelen	**91**	**134**

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij zijn alleen mutaties die een kasstroom tot gevolg hebben in aanmerking genomen. Herwaarderingen van beleggingen en valuta-verschillen op activa en passiva zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Algemeen

De jaarrekening 2003 is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9, het Besluit jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen en het Besluit modellen jaarrekening. De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is opgesteld overeenkomstig artikel 402, eerste zin van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Wijzigingen in rubricering en waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Voorzover voortschrijdende inzichten noopten tot herrubriceringen, zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Deze rubriceringen hebben geen invloed op het resultaat en het vermogen.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening van Interpolis N.V. zijn de financiële gegevens van Interpolis N.V. en van zijn groepsmaatschappijen volgens de integrale methode opgenomen. Joint ventures zijn volgens de proportionele methode opgenomen in deze geconsolideerde jaarrekening.

Bij de segmentatie van de geconsolideerde winst- en verliesrekening naar de bedrijfssectoren Schadeverzekeringen, Levensverzekeringen en Overige activiteiten heeft geen eliminatie plaatsgevonden van transacties tussen de onderscheiden sectoren; transacties tussen groepsmaatschappijen binnen één bedrijfssector zijn wel geëlimineerd.

Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De baten en lasten die aan het boekjaar moeten worden toegerekend, zijn –met inachtneming van de hierna te noemen waarderingsgrondslagen– verantwoord in de winst- en verliesrekening.

De activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij een andere waarderingsgrondslag is aangegeven. Activa en passiva in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de betreffende ultimo koersen. De hieruit ontstane koersverschillen op beleggingen die voor eigen rekening worden gehouden, zijn in het eigen vermogen verwerkt. De koersverschillen op de overige activa en passiva zijn in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Beleggingen

Algemeen

Niet-gerealiseerde resultaten door herwaarderingen van beleggingen in terreinen en gebouwen, in deelnemingen, in aandelen en converteerbare obligaties en van de andere financiële beleggingen zijn, voor zover de marktwaarde hoger is dan de kostprijs in een herwaarderingsreserve opgenomen. Dit onder aftrek van latent verschuldigde belastingen. Als op balansdatum de totale marktwaarde van een beleggingscategorie lager is dan de kostprijs dan wordt het verschil tussen de marktwaarde en de kostprijs ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Deze last wordt in volgende jaren teruggenomen, totdat de marktwaarde weer gelijk is aan de kostprijs.

De bij ruiling van obligaties en andere vastrentende waarden en andere leningen gerealiseerde resultaten zijn opgenomen onder de overlopende activa respectievelijk passiva en zijn op basis van de gemiddelde resterende looptijd van de verkochte fondsen als resultaat in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Voor beleggingen in terreinen en gebouwen en aandelen en converteerbare obligaties wordt een structureel rendement in de winst- en verliesrekening verwerkt. Het structureel rendement bestaat uit de behaalde directe opbrengst (netto huuropbrengst en dividenden) en een indirecte opbrengst. Het

structureel rendement wordt berekend door het gemiddelde van de in de afgelopen dertig jaar behaalde rendementen op deze beleggingen te vermenigvuldigen met de gemiddelde waarde van deze beleggingen over de afgelopen zeven jaar. Het indirecte rendement wordt bepaald door het verschil te nemen tussen het structureel rendement en de directe opbrengst. Het indirecte rendement wordt onttrokken aan de herwaarderingsreserve voor zover deze reserve dit toelaat.

De in het schade- en het levensverzekeringsbedrijf behaalde opbrengsten uit beleggingen worden deels toegerekend aan de technische rekeningen en deels aan de niet-technische rekening. De aan de niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen betreffen de opbrengsten behaald met de beleggingen ten behoeve van het eigen vermogen.

Terreinen en gebouwen

Terreinen en gebouwen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de getaxeerde opbrengst bij onderhandse verkoop rekening houdend met het te verwachten rendement, de aard en de ligging van het object. De actuele waarde van de terreinen en gebouwen in eigen gebruik wordt vastgesteld door externe deskundigen. Taxaties van de terreinen en gebouwen in eigen gebruik geschieden zodanig roulerend dat deze ten minste één keer per vijf jaar worden getaxeerd. De overige terreinen en gebouwen worden jaarlijks door interne deskundigen getaxeerd. Waardeverhogende investeringen in bestaande objecten die na de laatste taxatie hebben plaatsgevonden, worden tot aan de volgende taxatie voor het bedrag van de investering geactiveerd.
In aanbouw zijnde gebouwen zijn gewaardeerd tegen de tot en met balansdatum gemaakte directe stichtingskosten vermeerderd met contractueel aangegane verplichtingen en voorzover nodig verminderd met verwachte waardedaling bij oplevering.
Op terreinen en gebouwen wordt niet afgeschreven.

Beleggingen in deelnemingen

De beleggingen in deelnemingen, waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en het financiële beleid, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde volgens de grondslagen van de desbetreffende deelneming. In de winst- en verliesrekening is het aandeel in het resultaat van deze deelnemingen verantwoord. De beleggingen in overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde overeenkomstig het eigen vermogen volgens de laatst beschikbare jaarrekening. In de winst- en verliesrekening is het ontvangen dividend verantwoord. De bij verwerving van beleggingen in deelnemingen betaalde goodwill wordt in het jaar van verwerving rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Aandelen en converteerbare obligaties

De aandelen en converteerbare obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurskoersen ultimo verslagjaar of, bij het ontbreken daarvan, tegen taxatiewaarde volgens opgave van onze bankiers. Niet in contanten uitgekeerde dividenden zijn in de winst- en verliesrekening opgenomen voor de reële waarde van de verkregen aandelen.

Vastrentende waarden

Obligaties en andere vastrentende waarden, hypothecaire leningen en andere leningen zijn opgenomen voor de aflossingswaarde onder aftrek van de nodig geachte voorzieningen. Voor obligaties en andere vastrentende waarden en andere leningen wordt het verschil tussen de aflossingswaarde en de verkrijgingsprijs opgenomen onder de overlopende activa respectievelijk passiva en wordt jaarlijks, naar rato van de resterende looptijd van de betreffende belegging, als resultaat in de winst- en verliesrekening verwerkt. Zero-bonds worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs vermeerderd met rente berekend naar het effectief rendement op de verkrijgingsdatum.

Beleggingspools
De belangen in beleggingspools zijn gewaardeerd op de voor de pool overeengekomen waarderingsgrondslagen. De waardering is hoofdzakelijk op de grondslag van actuele waarde.

Overig
De waardering van de spaarrekeningen uit hoofde van verzekeringsproducten, die zijn opgenomen onder de andere financiële beleggingen, geschiedt tegen gestorte bedragen vermeerderd met intrest.

Derivaten
Derivaten of afgeleide instrumenten worden op marktwaarde gewaardeerd en in de balans opgenomen onder de beleggingen waarop ze betrekking hebben. De *notional amount* of onderliggende waarde van deze instrumenten wordt toegelicht onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen. De met deze instrumenten behaalde resultaten worden in overeenstemming met de resultaten van de onderliggende beleggingen in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Beleggingen voor risico van polishouders
De beleggingen uit hoofde van gesepareerde beleggingsdepots worden gewaardeerd overeenkomstig de waardering van voor eigen rekening en risico gehouden beleggingen. Afwijkend hiervan worden de niet-gerealiseerde resultaten op beleggingen in zakelijke waarden verwerkt in de voorziening koersverschillen derden. De gerealiseerde resultaten op beleggingen in zakelijke waarden worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.
De overige beleggingen voor risico van polishouders zijn gewaardeerd op marktwaarde, in voorkomende gevallen vermeerderd met lopende rente. Waardeverschillen zijn in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Overige activa en passiva

Vorderingen
De vorderingen zijn nominaal gewaardeerd onder aftrek van de nodig geachte voorzieningen.

Overige activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de economische levensduur, die varieert van drie tot tien jaar.

Overlopende activa
De betaalde provisies in het schadeverzekeringsbedrijf worden als acquisitiekosten geactiveerd en gelijkmatig over de looptijd van de verzekering afgeschreven.

Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's
De technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's betreft uitsluitend schadeverzekeringen en bevat het nog niet-verdiende deel van de premies.
In deze voorziening zijn tevens begrepen de verouderingsvoorzieningen voor arbeidsongeschiktheids- en ziekengeldverzekeringen.

Voor levensverzekering
De verzekeringsverplichtingen uit hoofde van levensverzekeringen zijn berekend volgens de nettomethode op basis van recente sterftetafels en een rekenrente van overwegend 4%. Voor levensverzekeringen gesloten na 1 augustus 1999 wordt een rekenrente van 3% gehanteerd. Voor verzekeringsverplichtingen uit hoofde van spaarhypotheken is de rekenrente gelijk aan de rente van de aan de verzekeringen gekoppelde hypotheken. Op de voorziening zijn in mindering gebracht de nog af te schrijven rentestandkortingen en de nog af te schrijven afsluitprovisies voor levensverzekeringen met periodieke premiebetaling. De afschrijvingen, voor verzekeringen waarvoor Interpolis een volledig beleggingsrisico loopt, geschieden lineair over een periode van tien jaar. Voor verzekeringen waarvoor Interpolis nagenoeg geen beleggingsrisico loopt, vindt afschrijving plaats gedurende de volledige looptijd van de verzekering.
In deze voorziening zijn opgenomen de winstgaranties berekend overeenkomstig de actuariële principes.

Voor te betalen schaden en uitkeringen
De technische voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen is de voorziening voor de nog niet afgewikkelde schaden. Bij de vaststelling van de voorziening wordt rekening gehouden met nog niet-gemelde schadegevallen betrekking hebbend op verstreken boekjaren.
De omvang van de voorziening wordt vastgesteld, hetzij post voor post, hetzij als benadering hiervan op ervaringscijfers. Tevens is in de voorziening begrepen een bedrag voor nog te betalen schaderegelingskosten.
De voorziening schaden arbeidsongeschiktheidsverzekering is berekend op actuariële schadereserveringsfactoren met een rekenrente van 4%. Voor schaden gemeld na 1 januari 2001 is een rekenrente van 3% gebruikt.

Overige technische voorzieningen
Onder de overige technische voorzieningen is een voorziening opgenomen ter dekking van catastroferisico's in het schadeverzekeringsbedrijf. In het licht van de internationale ontwikkelingen op het gebied van de verslaggeving worden vanaf 2003 geen bedragen meer aan deze voorziening toegevoegd. Aan de voorziening worden bedragen onttrokken als de totale schade in verband met catastroferisico's op jaarbasis vooraf gedefinieerde limieten te boven gaat. Voor de diverse sectoren zijn verschillende limieten vastgesteld.

Technische voorzieningen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen
De verzekeringsverplichtingen voor deze verzekeringen zijn voor wat betreft de gesepareerde beleggingsdepots berekend overeenkomstig de technische voorziening voor levensverzekering.
Voor de overige verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen worden de technische voorzieningen gewaardeerd overeenkomstig de balanswaarde van de daarmee samenhangende beleggingen.

Voorzieningen

Koersverschillen derden
De voorziening koersverschillen derden omvat de op balansdatum niet gerealiseerde koersverschillen op beleggingen in zakelijke waarden van de gesepareerde beleggingsdepots. De bij verkoop van zakelijke waarden gerealiseerde resultaten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Belastingen
De voorziening belastingen wordt berekend over het verschil tussen de in de balans opgenomen waarden van activa en passiva en de voor de fiscale winstbepaling gehanteerde waarden, alsmede de fiscaal toelaatbare reserves. De voorziening is berekend tegen het nominaal tarief op moment van realisatie.

Actieve belastinglatenties worden opgenomen indien en voorzover in redelijkheid mag worden verwacht dat realisatie te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. In aanmerking genomen actieve belastinglatenties worden begrepen in de overige vorderingen.

Non-activiteitsregelingen
Onder de voorzieningen voor non-activiteitsregelingen is begrepen de voorziening vervroegde uittreding personeel. Deze voorziening omvat de contante waarde van de kosten gedurende de periode van vervroegd uittreden. Bij de berekening is rekening gehouden met een rentevoet van 4%. Voor de medewerkers waarop de CAO voor het verzekeringsbedrijf van toepassing is, is op 1 januari 2000 een nieuwe pensioenregeling ingegaan. Deze nieuwe regeling kent een pensioenrichtleeftijd van 61 voor buitendienstmedewerkers en 62 jaar binnendienst medewerkers. De voorziening voor vervroegde uittreding binnen deze groep van medewerkers is dan ook uitsluitend bestemd voor op 1 januari 2000 reeds ingegane uitkeringen alsmede de uitkeringen in verband met de in de CAO voor het verzekeringsbedrijf genoemde overgangsregeling.

Pensioenen
De voorziening pensioenen heeft grotendeels betrekking op pensioenregelingen voor medewerkers waarop de CAO voor het verzekeringsbedrijf niet van toepassing is. Deze voorziening betreft de contante waarde van de inhaalverplichtingen. De verplichtingen voortvloeiend uit de pensioentoezeggingen aan de medewerkers waarop de CAO voor het verzekeringsbedrijf van toepassing is, zijn volledig afgewikkeld.

Overige risico's en verplichtingen
De voorziening voor overige risico's en verplichtingen houdt verband met verwachte claims uit hoofde van juridische en andere geschillen.

Specificaties en toelichtingen op de geconsolideerde balans

in miljoenen euro's

Beleggingen

De beleggingen in terreinen en gebouwen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Voor eigen gebruik	190	192
Overige terreinen en gebouwen	247	257
	437	**449**

De aanschafwaarde van de terreinen en gebouwen bedraagt € 400 miljoen (2002 € 410 miljoen).

De verkrijgingsprijs van de beleggingen in deelnemingen bedraagt € 22 miljoen (2002 € 21 miljoen).

De overige financiële beleggingen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Aandelen en converteerbare obligaties	998	809
Obligaties en andere vastrentende waarden	4.848	4.436
Beleggingspools	53	59
Hypothecaire leningen	837	652
Andere leningen	334	356
Deposito's	270	177
Andere financiële beleggingen	3.265	3.638
	10.605	**10.127**

De verkrijgingsprijs van de aandelen en converteerbare obligaties bedraagt € 1.021 miljoen (2002 € 1.044 miljoen). Niet ter beurze genoteerd zijn effecten met een balanswaarde van € 21 miljoen (2002 € 22 miljoen). De beurswaarde van de obligaties en andere vastrentende waarden bedraagt € 5.160 miljoen (2002 € 4.705 miljoen). De marktwaarde van de hypothecaire leningen bedraagt € 842 miljoen (2002 € 653 miljoen). Voor hypothecaire leningen bestaat geen actieve markt. Om deze reden hebben wij de marktwaarde bepaald aan de hand van actuele rentevoeten, resterende looptijden en risico-inschattingen.
Onder de andere leningen zijn leningen opgenomen uit hoofde van herverzekeringstransacties. De balanswaarde van deze leningen bedraagt € 264 miljoen (2002 € 283 miljoen). De aflossing van deze leningen is afhankelijk gesteld van het resultaat op bepaalde verzekeringsportefeuilles. Het kredietrisico van deze leningen is nagenoeg geheel ondergebracht bij derden.
Onder de andere financiële beleggingen zijn opgenomen de spaarrekeningen uit hoofde van levensverzekeringsproducten. De spaarrekeningen worden aangehouden bij de Rabobank Groep.

Mutatieoverzicht beleggingen	Balans-waarde 1 januari	Aankopen en verstrek-kingen	Verkopen en aflos-singen	Herwaar-deringen en opgelopen rente	Overige mutaties	Stand 31 december
Terreinen en gebouwen	449	10	-6	-5	-11	437
Deelnemingen	23	1	-1	-2	-	21
Aandelen	809	667	-600	122	-	998
Obligaties	4.436	3.635	-3.288	68	-3	4.848
Beleggingspool	59	-	-	-6	-	53
Hypothecaire leningen	652	664	-479	-	-	837
Andere leningen	356	103	-105	-21	1	334
Deposito's	177	1.147	-1.053	-1	-	270
Andere financiële beleggingen	3.638	119	-710	218	-	3.265
Totaal 2003	**10.599**	**6.346**	**-6.242**	**373**	**- 13**	**11.063**
Totaal 2002	10.550	6.077	-6.000	-115	87	10.599

Beleggingen voor risico van polishouders

De beleggingen voor risico van polishouders kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	**2002**
Gesepareerde beleggingsdepots	2.036	1.755
Overige beleggingen voor risico van polishouders	4.938	4.219
	6.974	**5.974**

Het verloop van de beleggingen voor risico van polishouders is als volgt:

	2003	**2002**
Balanswaarde begin boekjaar	5.974	5.538
Aankopen en verstrekkingen	2.403	2.298
Verkopen en aflossingen	-1.600	-1.287
Herwaarderingen en overige mutaties	197	-575
	6.974	**5.974**

Vorderingen

De vorderingen uit directe verzekeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2003	2002
Verzekeringnemers	363	359
Tussenpersonen	10	16
	373	**375**

Onder de overige vorderingen zijn belastingen opgenomen tot een bedrag van € 106 miljoen (2002 € 164 miljoen).

Overige activa

Het verloop van de onder de overige activa opgenomen materiële vaste activa is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	56	51
Aanschaffingen	86	35
Desinvesteringen	-28	-5
Afschrijvingen	-27	-25
	87	**56**

De aanschafwaarde van de materiële vaste activa bedraagt € 159 miljoen (2002 € 91 miljoen). Onder de materiële vaste activa is voornamelijk kantoorinventaris opgenomen.

De banksaldi opgenomen onder de overige activa zijn onmiddellijk opeisbaar.

Overlopende activa

De overlopende acquisitiekosten hebben uitsluitend betrekking op schadeverzekeringen.

Eigen vermogen

Verzekeringsondernemingen moeten op grond van wettelijke bepalingen voldoen aan solvabiliteitseisen. Dit betekent dat er voor de verzekeringsondernemingen binnen het concern minimumeisen worden gesteld aan de omvang van het eigen vermogen. Voor de levensverzekeringsbedrijven bedraagt de minimumeis € 542 miljoen (2002 € 514 miljoen) en voor de schadeverzekeringsbedrijven € 190 miljoen (2002 € 166 miljoen). Het groepsvermogen bedraagt € 1.317 miljoen (2002 € 1.167 miljoen), waarvan € 1.330 miljoen (2002 € 1.151) toegerekend is aan de verzekeringsbedrijven.

Voor de gegevens over het kapitaal en de mutaties in de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening.

Technische voorzieningen

De technische voorzieningen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003		2002	
Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's				
- Bruto	511		472	
- Herverzekeringsdeel	-5		-5	
		506		467
Voorziening voor levensverzekering				
- Bruto	8.547		8.381	
- Rentestandkorting	-574		-608	
- Overlopende afsluitprovisie	-60		-56	
- Herverzekeringsdeel	-52		-47	
		7.861		7.670
Voorziening voor te betalen schade/uitkeringen				
- Bruto	1.475		1.376	
- Herverzekeringsdeel	-170		-176	
		1.305		1.200
Overige technische voorzieningen		112		118
		9.784		**9.455**

Het verloop van de onder de voorziening voor levensverzekering opgenomen rentestandkorting is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	- 608	-654
Verleende rentestandkorting	-58	-58
Afschrijving rentestandkorting	100	98
Valutakoersverschillen	-8	6
	- 574	**- 608**

Het verloop van de onder de voorziening voor levensverzekering opgenomen overlopende afsluitprovisie is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	-56	-51
Overlopende afsluitprovisie betaald in boekjaar	-9	-9
Afschrijving afsluitprovisie	5	4
	- 60	**- 56**

Het verloop van de onder de overige technische voorzieningen opgenomen voorziening voor catastroferisico's is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	96	104
Onttrekkingen ten gunste van het resultaat	-	-8
	96	**96**

Technische voorzieningen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen

De technische voorzieningen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Bruto	6.864	5.906
Rentestandkorting	-1	-1
Overlopende afsluitprovisie	-123	-111
Herverzekeringsdeel	-3	-3
	6.737	**5.791**

Het verloop van de onder de technische voorzieningen voor verzekeringen, waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen, opgenomen rentestandkorting is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	-1	-3
Afschrijving rentestandkorting	0	2
	-1	**-1**

Het verloop van de onder de technische voorzieningen voor verzekeringen, waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen, opgenomen overlopende afsluitprovisie is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	-111	-94
Overlopende afsluitprovisie boekjaar	-32	-33
Afschrijving afsluitprovisie	20	16
	- 123	**- 111**

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Koersverschillen derden	14	2
Belastingen	36	10
Non-activiteitsregelingen	12	17
Pensioenen	1	2
Reorganisatie en herstructurering	17	24
Overige risico's en verplichtingen	16	3
	96	**58**

Het verloop van de voorziening koersverschillen derden kan als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	- 87	21
Herwaardering beleggingen	71	-162
Gerealiseerde resultaten op beleggingen	30	54
Subtotaal	14	- 87
Overgebracht naar vorderingen uit directe verzekeringen	-	66
Begrepen in andere lasten niet-technische rekening	-	23
	14	**2**

De voorziening koersverschillen derden heeft betrekking op de niet-gerealiseerde waardemutaties van de beleggingen in terreinen en gebouwen en aandelen voor de gesepareerde beleggingsdepots Solidair en Greenery. In deze beleggingsdepots zijn pensioentoezeggingen ondergebracht van de hierbij aangesloten ondernemingen. Ook de pensioentoezeggingen aan de huidige en voormalige medewerkers, werkzaam in het verzekeringsbedrijf van Interpolis N.V. zijn opgenomen in het gesepareerde beleggingsdepot Solidair.

Het verloop van de voorziening reorganisatie en herstructurering kan als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	24	58
Toevoeging ten laste van het resultaat	2	12
Toevoeging bij verwerving deelnemingen	-	2
Onttrekkingen	-9	-48
	17	**24**

Met uitzondering van de voorziening voor reorganisatie en herstructurering en de overige voorzieningen, hebben de voorzieningen overwegend een langlopend karakter.

Schulden

De onder de post schulden opgenomen leningen kunnen als volgt naar resterende looptijd worden gespecificeerd:

	2003	2002
Korter dan één jaar	3	166
Langer dan één jaar en korter dan vijf jaar	96	53
Langer dan vijf jaar	44	54
	143	**273**

Onder de overige schulden zijn schulden uit hoofde van belastingen en sociale premies opgenomen ten bedrage van € 31 miljoen (2002 € 21 miljoen).
De overige schulden hebben overwegend een kortlopend karakter.

De schulden aan verbonden maatschappijen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2003	2002
Schulden uit verzekeringsovereenkomsten	41	37
Schulden aan kredietinstellingen	474	401
Overige schulden	56	52
	571	**490**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voor de beheersing van rente en valutarisico's wordt in het verzekeringsbedrijf gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten. Een indicator van de omvang van de activiteiten in deze instrumenten is de notional amount. Dit is de in de onderliggende contracten vastgelegde waarde, die de basis vormt voor de rente- of valutaberekening.

Renteswaps

Renteswaps worden gebruikt voor de beheersing van renterisico's. De notional amount van de aangegane renteswaps kan als volgt naar looptijd worden gespecificeerd:

	2003	2002
Korter dan één jaar	-	-
Langer dan één jaar en korter dan vijf jaar	49	68
Langer dan vijf jaar	102	84
	151	**152**

Onder renteswaps zijn instrumenten begrepen met een notional amount van € 49 miljoen (2002 € 49 miljoen) waarvan het beleggingsrisico wordt gedragen door polishouders.

Futures
Futures worden eveneens gebruikt voor de beheersing van renterisico's. De futures hebben een looptijd die korter is dan een jaar en een notional amount van € 128 miljoen (2002 €`164 miljoen). Onder de futures zijn instrumenten met een notional amount van € 87 miljoen begrepen die voor rekening en risico van een gesepareerd depot worden aangehouden.

Valutatermijntransacties
Voor de beheersing van valutarisico's wordt gebruik gemaakt van valutatermijntransacties. De onderliggende waarde hiervan bedraagt ultimo 2003 € 357 miljoen (2002 € 267 miljoen), waarvan € 109 miljoen (2002 € 91 miljoen) voor rekening en risico is van een gesepareerd beleggingsdepot.

Cross currency swaps
Cross currency swaps worden gebruikt voor de gecombineerde afdekking van rente- en valutarisico's. Ultimo 2003 bedraagt de onderliggende waarde van deze instrumenten € 36 miljoen, met een looptijd van langer dan vijf jaar.

Aangewezen waarden
Om te voldoen aan de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 zijn in het verzekeringsbedrijf activa aangewezen ter waarde van € 16 miljard (2001 € 15 miljard) voor de dekking van de technische voorzieningen.

Overig
Ultimo 2003 zijn uit hoofde van beleggingen verplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 41 miljoen (2002 € 41 miljoen).

Verbonden partijen
Interpolis maakt deel uit van de Rabobank Groep en maakt voor haar eigen bedrijfsvoering gebruik van de diensten van andere onderdelen binnen de groep. Alle diensten en transacties, waarvan er hierna een aantal worden toegelicht, zijn gebaseerd op marktconforme tarieven.

Distributiekanaal
De aangesloten banken van de Rabobank Groep vormen een belangrijk distributiekanaal voor de verzekeringsproducten van Interpolis. Voor de distributie van schadeverzekeringen heeft Interpolis in 2003 € 153 miljoen (2002 € 137 miljoen) provisie betaald aan de aangesloten Rabobanken. In het levensverzekeringsbedrijf zijn in dit kader provisiebetalingen verricht voor een bedrag van € 63 miljoen (2002 € 53 miljoen).

Vermogensbeheer
Voor het vermogensbeheer maakt Interpolis in belangrijke mate gebruik van de diensten van de Robeco Groep in Rotterdam. De Robeco Groep behoort even als Interpolis tot de Rabobank Groep. Voor deze dienstverlening heeft Robeco over 2003 een vergoeding van Interpolis ontvangen van € 13 miljoen (2002 € 10 miljoen).

Facilitaire Diensten
Op het gebied van de facilitaire dienstverlening maakt Interpolis gebruik van de diensten van Rabofacet. Dit betreft onder meer diensten op het gebied van ICT. De met de deze dienstverlening samenhangende lasten bedragen over 2003 € 22 miljoen (2002 € 21 miljoen).

Bancaire transacties

Rabobank Nederland is de huisbankier van Interpolis. Uit dien hoofde maakt Interpolis veelvuldig gebruik van de bancaire diensten van de Rabobank. Dit richt zich onder meer op het betalingsverkeer, beleggingen, afgeleide financiële instrumenten en financieringen.

Achtergestelde lening

Gericht op een bescherming van de solvabiliteitspositie is Interpolis in 2003 een faciliteit met Rabobank Nederland aangegaan voor de opname van een achtergestelde lening met een maximale omvang van € 175 miljoen. Deze faciliteit geeft Interpolis de mogelijk om een achtergestelde lening op te nemen zodra de solvabiliteit daalt tot beneden het gewenste niveau. In 2003 heeft Interpolis geen beroep behoeven te doen op deze faciliteit.

Specificaties en toelichtingen op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

in miljoenen euro's

Omzet	2003		2002	
Brutopremies schadeverzekering	1.295		1.256	
Brutopremies levensverzekering	2.598		2.405	
Premieomzet		**3.893**		**3.661**
Opbrengst pensioenservices		118		86
Opbrengst bedrijfszorg		128		119
Overige opbrengsten		33		37
Directe beleggingsopbrengsten		813		778
		4.985		**4.681**

Geografische spreiding Omzet	2003		2002	
	Nederland	Overig Europese Unie	Nederland	Overig Europese Unie
Brutopremies schadeverzekering	1.280	15	1.198	58
Brutopremies levensverzekering	2.025	573	1.739	666
Opbrengst pensioenservices	118	-	86	-
Opbrengst bedrijfszorg	128	-	119	-
Overige opbrengsten	30	3	34	3
Directe beleggingsopbrengsten	788	25	753	25
	4.369	**616**	**3.929**	**752**

Personeelsgegevens	2003	2002
Salarissen	242	225
Sociale lasten	36	32
Pensioenpremies	55	37
Overige personeelskosten	116	124
	449	**418**
Gemiddeld aantal medewerkers omgerekend naar 40 uur	5.271	4.992
- waarvan werkzaam in het verzekeringsbedrijf	2.926	2.721
- waarvan werkzaam in het dienstverleningsbedrijf	2.345	2.271
Medewerkers werkzaam in het buitenland	28	25

Bezoldiging hoofddirectie (bedragen x € 1.000,-)	**Periodiek betaalbare beloningen**	**Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen)**	**Winst-delingen en bonus-betalingen**	**Totaal 2003**	**Totaal 2002**
C. van der Pol	375	329	35	739	625
H.A.J. Hannen	318	252	32	602	726
R.T. Wijmenga	248	61	-	309	-
Totaal	**941**	**642**	**67**	**1.650**	**1.351**

De vermelde bedragen betreffen vergoedingen die in het boekjaar betaalbaar zijn gesteld. Deze bedragen zijn tevens begrepen in de in het resultaat verwerkte kosten. In de beloningen betaalbaar op termijn zijn begrepen de koopsommen voortkomend uit verhogingen van in het verleden reeds opgebouwde pensioenrechten.

De bezoldiging van de leden van de raad van commissarissen bedraagt in totaal € 113.000 (2002 € 113.000).
Aan hoofddirectie en overig personeel zijn geen rechten op aandelen toegekend.

Opbrengsten uit beleggingen	**2003**	**2002**
Directe opbrengsten uit deelnemingen	-	1
Directe opbrengsten uit terreinen en gebouwen	36	28
Directe opbrengsten uit overige financiële beleggingen	777	749
Waardemutaties beleggingen in zakelijke waarden en deelnemingen	120	-135
Waardemutaties beleggingen voor risico van polishouders	42	-539
	975	**104**

In de waardemutaties beleggingen in zakelijke waarden en deelnemingen zijn begrepen de waardestijgingen van de aandelenportefeuille in 2003. Doordat de marktwaarde in 2002 was gedaald tot beneden de kostprijs is het verschil tussen de kostprijs en de marktwaarde in dat jaar ten laste van het resultaat gebracht. Door de koersstijgingen in 2003 hebben we dit bedrag weer grotendeels terug kunnen nemen.
Eind 2003 is de marktwaarde van de beleggingen in aandelen evenals eind 2002 lager dan de kostprijs. Hierdoor is het niet mogelijk bedragen als indirect rendement aan de herwaarderingsreserve te onttrekken en ten gunste van de winst- en verliesrekening te brengen.

Resultaten op beleggingen in zakelijke waarden	**2003**	**2002**	**2001**	**2000**	**1999**
Directe beleggingsopbrengsten	69	45	46	48	51
Niet-gerealiseerde waardemutaties	27	-305	-212	-104	325
Gerealiseerde waardemutaties	93	-81	-63	201	122
Exploitatie- en beheerskosten	-3	-3	-3	-2	-2
Beleggingsresultaat voor belastingen	**186**	**-344**	**- 232**	**143**	**496**

Bedrijfskosten	2003	2002
Acquisitiekosten	398	412
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-7	-7
Beheers- en personeelskosten	437	389
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	-38	-73
	790	**721**

Het uit hoofde van beleggingen in terreinen en gebouwen voor eigen gebruik toegerekende bedrag aan huisvestingskosten bedraagt € 12 miljoen (2002 € 11 miljoen).

Beleggingslasten	2003	2002
Beheers- en rentelasten	67	60

Belastingen	2003	2002
Acute belastingen	17	-16
Latente belastingen	56	-32
	73	**- 48**

Bij de bepaling van de belastingen over het resultaat is rekening gehouden met het voor verzekeraars geldende belastingregime.

De aansluiting tussen het wettelijke en het effectieve belastingpercentage kan als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Resultaat voor belastingen	222	- 115
Wettelijk belastingpercentage	34,5%	34,5%
Wettelijk belastingbedrag	77	- 40
Effect van de deelnemingsvrijstelling	-3	-4
Effect van afwijkende belastingpercentages in het buitenland	-3	-1
Overige effecten	2	-3
Effectief belastingbedrag	73	- 48
Effectief belastingpercentage	**32,9%**	**41,7%**

Resultaat schadeverzekering

Resultaten per branche 2003	*Totaal*	*Ongevallen Ziekte*	*Motorrijtuig WA*	*Motorrijtuig overig*	*Brand en overige zaakschade*	*Aansprake-lijkheid*	*Rechts-bijstand*	*Overig*
Brutopremies	1.295	337	232	200	370	64	65	27
Verdiende premies	1.256	330	222	192	361	60	61	30
Opbrengsten en lasten uit beleggingen	130	56	19	13	34	3	4	1
Schaden	-883	-232	-216	-136	-200	-44	-43	-12
Bedrijfskosten	-322	-75	-60	-36	-114	-24	-14	1
Herverzekeringsbaten en -lasten	-34	8	-5	1	-27	-	-	-11
Overige technische baten en lasten	-15	-12	-	-	-3	-	-	-
	132	**75**	**- 40**	**34**	**51**	**- 5**	**8**	**9**
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen	-14							
Resultaat technische rekening schade	**118**							

Resultaten per branche 2002	*Totaal*	*Ongevallen Ziekte*	*Motorrijtuig WA*	*Motorrijtuig overig*	*Brand en overige zaakschade*	*Aansprake-lijkheid*	*Rechts-bijstand*	*Overig*
Brutopremies	1.256	344	209	180	385	54	55	29
Verdiende premies	1.202	339	197	172	364	51	51	28
Opbrengsten en lasten uit beleggingen	61	23	26	1	5	3	3	-
Schaden	-943	-258	-177	-130	-270	-45	-40	-23
Bedrijfskosten	-306	-72	-52	-38	-107	-22	-17	2
Herverzekeringsbaten en -lasten	-15	12	1	-	-16	1	-	-13
Overige technische baten en lasten	-20	-24	-	-	4	-	-	-
	-21	**20**	**-5**	**5**	**-20**	**-12**	**-3**	**-6**
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen	-9							
Resultaat technische rekening schade	**-30**							

De schadeverzekeringen worden overwegend vanuit Nederland gesloten.

De uit hoofde van schadeverzekeringen in 2002 betaalde provisie bedraagt € 191 miljoen (2002 € 175 miljoen).

Opbrengsten uit beleggingen	2003	2002
Opbrengsten uit deelnemingen	-	-
Opbrengsten uit terreinen en gebouwen	8	6
Opbrengsten uit overige financiële beleggingen	100	102
Waardemutaties beleggingen in zakelijke waarden en deelnemingen	48	-23
	156	**85**

Bedrijfskosten	2003	2002
Acquisitiekosten	275	259
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-7	-7
Beheers- en personeelskosten	57	57
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	-3	-3
	322	**306**

Beleggingslasten	2003	2002
Beheers- en rentelasten	26	24

Resultaat levensverzekering

Brutopremies	**2003**	**2002**
Individuele verzekeringsovereenkomsten	1.658	1.513
Collectieve verzekeringsovereenkomsten	14	12
Verzekeringsovereenkomsten waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	926	880
	2.598	**2.405**

Opbouw brutopremies	**2003**		**2002**	
	Premies ineens	**Periodieke premies**	**Premies ineens**	**Periodieke premies**
Individuele verzekeringsovereenkomsten	1.221	437	1.006	507
Collectieve verzekeringsovereenkomsten	7	7	4	8
Verzekeringsovereenkomsten waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	215	711	233	647
	1.443	**1.155**	**1.243**	**1.162**

In de premies ineens zijn begrepen koopsommen uit winstdelingen ter grootte van € 22 miljoen (2002 € 32 miljoen).

Opbrengsten uit beleggingen	**2003**	**2002**
Opbrengsten uit deelnemingen	1	2
Opbrengsten uit terreinen en gebouwen	16	14
Opbrengsten uit overige financiële beleggingen	692	663
Waardemutaties beleggingen in zakelijke waarden en deelnemingen	76	-135
Waardemutaties beleggingen voor risico van polishouders	42	-539
	827	**5**

Winstdelingen en kortingen	**2003**	**2002**
Contractuele winstdelingen	100	105
Statutaire winstdelingen	6	6
	106	**111**

De statutaire winstdelingen betreffen de uit hoofde van statutaire bepalingen bijgeschreven bedragen op individuele verzekeringen.

Contractuele winstdelingen	2003	2002
Afschrijving rentestandkorting	100	100
Overrente- en winstdelingen	-	5
	100	**105**

Bedrijfskosten	2003	2002
Acquisitiekosten	122	150
Beheers- en personeelskosten	66	64
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	-35	-70
	153	**144**

De uit hoofde van levensverzekeringen betaalde provisie bedraagt € 84 miljoen (2002 117 miljoen).

Beleggingslasten	2003	2002
Beheers- en rentelasten	42	43

VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS OP 31 DECEMBER

(voor winstverdeling)

in miljoenen euro's

ACTIVA	2003	2002
Beleggingen		
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	1.309	1.167
Vorderingen	111	1
	1.420	**1.168**

PASSIVA	2003		2002	
Eigen vermogen				
Gestort en opgevraagd kapitaal	101		101	
Agioreserve	21		21	
Herwaarderingsreserve	16		19	
Overige reserves	1.030		1.093	
Winst lopend boekjaar	149		-67	
		1.317		1.167
Voorzieningen		44		1
Schulden		59		**-**
		1.420		**1.168**

VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING

(voor winstverdeling)

in miljoenen euro's

	2003	2002
Resultaat deelnemingen	149	-67
Resultaat na belastingen	**149**	**-67**

TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Algemeen

De waarderingsgrondslagen van de activa en passiva alsmede de resultaatbepalingsgrondslagen, zijn overeenkomstig de grondslagen die zijn toegepast bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening. De deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn gewaardeerd op de nettovermogenswaarde.

Resultaatbepalingsgrondslagen

Als resultaat deelnemingen worden in de vennootschappelijke winst- en verliesrekening verantwoord het aandeel in het resultaat na belastingen van deelnemingen in groepsmaatschappijen, onder aftrek van de door Interpolis N.V. ten behoeve van deze deelnemingen gemaakte kosten.

Overzicht van de kapitaalbelangen

Tenzij anders is aangegeven neemt Interpolis N.V. rechtstreeks of middellijk voor 100% deel in het geplaatste kapitaal van de volgende deelnemingen:

Verzekeringsbedrijven

N.V. Interpolis BTL, Tilburg	
Rozeker N.V., Arnhem	
Interpolis Luxembourg S.A., Luxemburg	
Crédito Agrícola Vida S.A., Lissabon	50%
N.V. Interpolis Schade, Tilburg	
N.V. Hagelunie, 's-Gravenhage	
N.V. Interpolis Dierverzekeringen, Tilburg	
Sterpolis Schadeverzekering N.V., Arnhem	
N.V. Interpolis Kredietverzekeringen, Tilburg	55%
Interpolis Insurances Ireland Ltd., Dublin	
N.V. Interpolis Reassurantiemaatschappij, Tilburg	
Interpolis Reinsurance Services Ltd., Dublin	
Interpolis International Reinsurance Corporation Ltd., Dublin	

Dienstverleningsbedrijven

Interpolis Pensioenbeheer B.V., Utrecht	
Interpolis Pensioenen Vermogensbeheer B.V., Tilburg	
Interpolis Vastgoed B.V., Utrecht	
Commit B.V., De Meern	
Relan Werk B.V., Zeist	
Keuringsinstituut Meditel B.V., 's Gravenhage	95%
Van Spaendonck Administratie en Automatisering B.V., Tilburg	
Prevend B.V., Utrecht	
BMG Groep B.V., Tilburg	
Interpolis Captive Management Services Ltd., Dublin	

Overige Bedrijven

Interpolis Verzekeringen N.V., Tilburg
Interpolis Diensten B.V., Utrecht
Interpolis Pensioenen B.V., Utrecht

Interpolis Mens & Werk Bedrijfszorg N.V., Tilburg
Interpolis Facilitaire Dienstverlening B.V., Tilburg
N.V. Interpolis Onroerend Goed, Tilburg
N.V. Interpolis Tivoli, Tilburg
Interpolis Schade Hypotheken B.V., Tilburg
Interpolis BTL Hypotheken B.V., Tilburg

De financiële gegevens van de hiervoorstaande belangen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Interpolis N.V. Deze gegevens worden eveneens betrokken in de geconsolideerde jaarrekening van de Rabobank Groep.
Naast de hiervoor genoemde belangen wordt een belang van 35% gehouden in de B.V. Nederlandse Hulpverleningsorganisatie SOS-International te Amsterdam.
Enkele deelnemingen, waarvan de omvang van te verwaarlozen betekenis is, zijn niet vermeld.

Specificaties en toelichtingen op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening
in miljoenen euro's

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen
Het verloop van de post beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen is als volgt:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	1.167	1.433
Verwerving deelnemingen	93	-
Verkoop deelnemingen	-48	-
Herwaarderingen	-3	-199
Dividenduitkeringen	-49	-
Aandeel in het resultaat	149	-67
	1.309	**1.167**

De verwerving en verkoop van deelnemingen houdt in belangrijke mate verband met een herstructurering van de vennootschappen binnen de Interpolis Groep.
De verkrijgingsprijs van de deelnemingen bedraagt € 1.559 miljoen (2002 € 1.580 miljoen).

Gestort en opgevraagd kapitaal
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 300 miljoen en is verdeeld in 298 miljoen gewone aandelen en 2 miljoen cumulatief preferente aandelen van elk € 1,-. Ultimo 2003 zijn 100 miljoen gewone en 704.934 cumulatief preferente aandelen geplaatst en volgestort.

De gewone aandelen worden gehouden door:	
Coöperatieve Centrale Raiffeissen Boerenleenbank	54.500.000
Rabo Finance C.V.	38.000.000
Relan N.V.	7.500.000

De cumulatief preferente aandelen worden gehouden door Van Spaendonck Groep B.V.

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Balanswaarde begin boekjaar	1.167	1.409
Goodwill bij verwerving deelnemingen en portefeuilles	-	-16
Herwaardering beleggingen	82	-237
Herwaarderingen ten gunste/laste van winst- en verliesrekening	-84	87
Dividend	-1	-1
Resultaat boekjaar	149	-67
Overige mutaties	4	-8
	1.317	**1.167**

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2003	2002
Reorganisatie en herstructurering	-	1
Belastingen	44	-
	44	**1**

Tilburg, 18 februari 2004

Hoofddirectie

Dr. C. van der Pol

H.A.J. Hannen MFE

Dr. R. Th. Wijmenga

OVERIGE GEGEVENS

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2003 van Interpolis N.V. te Tilburg gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de vennootschap. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen in Nederland aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de vennootschap daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Tilburg, 18 februari 2004

Ernst & Young Accountants

Statutaire bepaling over winstdeling

In artikel 32 van de statuten is het volgende bepaald over de winstdeling: uit het resultaat na belasting wordt allereerst een dividend uitgekeerd op de cumulatief preferente aandelen. Het restant staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Aan de aandeelhouders zijn bijzondere rechten toegekend voor de benoeming van één of meer leden van de raad van commissarissen.

Bestemming resultaat

Bij goedkeuring van de aan de aandeelhouders voorgestelde verdeling van het resultaat zal het resultaat onder aftrek van dividend toegevoegd worden aan de overige reserves.